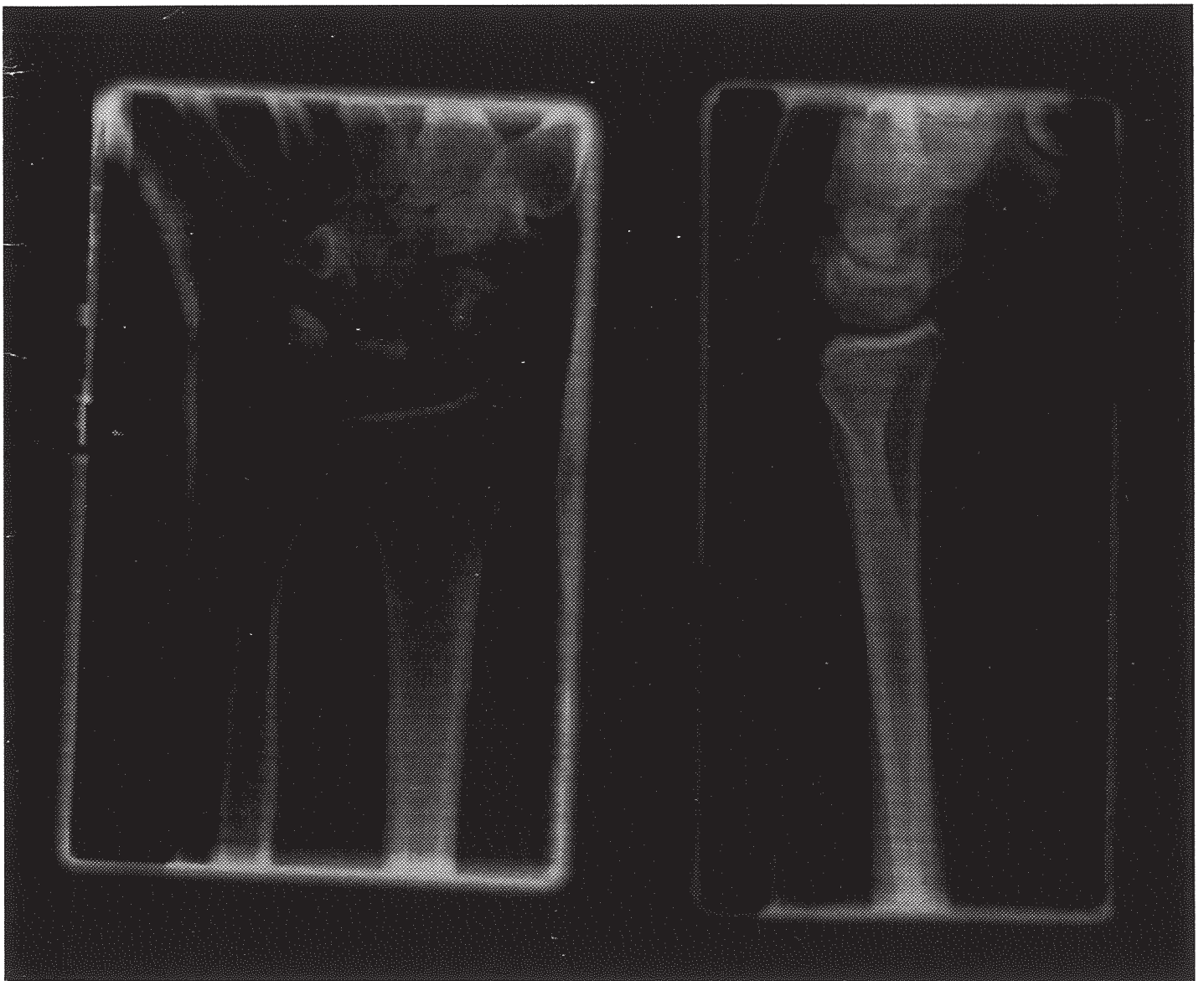

**ALIE-
NISTI**

**JYVÄSKYLÄN
SCIENCE
FICTION
SEURA 42**

THE LEFT HAND OF #42

ALIENISTI
THE LEFT HAND OF #42
10. numero 6. vuosikerta

ISSN 1236-0449

JULKAISIJA:
Jyväskylän Science Fiction Seura 42

POSTISIIRTOTILI:
800012-1738342

OSOITE:
c/o Otto Mäkelä
Cygnauksenkatu 7 E 46
40100 JYVÄSKYLÄ
Puh. koti (941) 613 847
työ (941) 603 584
BBS (941) 211 562
E-mail: otto@jyu.fi

PÄÄTOIMITTAJA:
Risto Pohjonen
Laajavuorentie 5 A 3
40740 JYVÄSKYLÄ
Puhelin (941) 253 995
E-mail: rtpo@jyu.fi

KOPIOLAITOS: Valos-kopio, kevät/1995

Yksittäisten artikkelien ja novellien
tekijänoikeudet (© 1995) ovat
kirjoittajilla, koosteen tekijän-
oikeudet Seura 42:lla.

Make a HASI of it!

Sisällys

<i>Kevin Jones:</i> Ja lapsilleni, kaksi litraa ilmaa	4
<i>Vonda N. McIntyre:</i> Steelcollar Worker	6
<i>Jussi Kantonen:</i> Jussin kanssa elokuvissa	12
<i>Helena Karsik:</i> Nimetön teksti galaksiboksissani	15
<i>Hanna Mäkelä:</i> Punatukkainen	16
<i>Janos M. Gecko:</i> Juhannuskokko	18

Kuvitus

Kimmo Isokoski:	s. 3, 9, 15.
Jussi Vainikainen:	s. 5.
Puhknosis:	s. 17, 18.

English Summary

Hi folks!

This 10th issue of Alienisti is a special one indeed! Not only do we have a new editor but this is also an experimental double feature issue published by 42 and the Finnish Science Fiction Writers Association as well. After reading the first half of the fanzine you can just flip it around and start again with different material. Cool, isn't it?

In the Alienisti part of this fanzine we have the traditional bunch of short stories - one from Vonda McIntyre who'll attend to the next Finncon - and a special article about Italian peplum movies by Jussi Kantonen.

Ps. And don't you dare forget Finncon 95 in Jyväskylä next summer!

Sananen uudelta päätoimittajalta...

Pitelet käsissäsi Alienisti-lehden kymmenettä numeroa - ainakin mikäli viereisen sivun ylälaitaa on uskominen. Aivan varma en asiasta ole, sillä vanhoja numeroita selatessani totesin niissä esiintyvän numeroinnin olevan lievästi sanottuna weirdoa, mutta niinpä kai on ollut lehden toimituskuntakin. Toivottavasti asiat eivät tässä suhteessa tule muuttumaan jatkossakaan.

Niin, lehdellä on nyt siis uusi päätoimittaja. Mäkelän Ottohan kerkesi tätä hommaa hoitamaan vuodesta 1992, jolloin hän joutui ottamaan ohjat käsiinsä Kivelän Pertsan siirryttyä kueroon näkymättömään. Otto hoiteli lehden toimittamisen kaikkien muiden kiireittensä ohella varsin mallikkaasti latomomestari Keräsen avustuksella, mistä kiitokset molemmille. Viime vuosikokouksessa kuitenkin todettiin, että uusi päätoimittaja olisi paikallaan ja niin allekironnut tuli demokraattisesti nakitetuksi. Saas nähdä kuinka äijän käy...

Oletkin jo varmaan lehteä hypistellessäsi huomannut, ettei kaikki ole aivan kohdallaan. Aivan oikein, sillä tämä numero on experimentaalinen yhteistyönumero Suomen tieteiskirjoittajajoukko ry:n Kosmoskynä-lehden kanssa - varsinainen KosmosAlienistikynä siis. Luettuasi Alienisti-osuuden voit flipata lehden ympäri ja jatkaa uuden materiaalin parissa. Kätevää, eikö?

Alienisti-osuuden sisällöstä todettakoon sen verran, että mukana on perinteiseen tapaan mukava satsi novelleja, mm. ensi kesän Finncon 95 vieraan Vonda McIntyren "Steelcollar Worker". Ei-fiktiivistä osastoa edustaa puolestaan camp/trash/genre/jatiesminkä -elokuvan asiantuntijan Jussi Kantosen artikkeli italialaisista peplum-elokuvista. Toiveena olisi saada Jussi lehden vakituiseksi avustajaksi kirjoittamaan Jussin kanssa elokuvissa - palstaa. Pitäkääpä peukkuja!

En rupea tässä enää hehkuttamaan ensi kesän Finnconista, tsekatkaa mainos keskiaukeamalta. Kiitokset vielä Marko Kivelälle Kosmoskynän kanssa tehdystä yhteistyöstä sekä kaikille materiaalia toimittaneille tai muuten lehden teossa auttaneille. Live long and prosper!

Risto Pohjonen

Kevin Jones
 kcj@dptspd.sat.datapoint.com

Ja lapsilleni, kaksi litraa ilmaa

Lähestyimme ratamme alhaisinta pistettä. Ohi vilistävä maisema oli aivan liian vauhdikas kestettäväksi. Kuuntelin Adapta-opettajan jaaritusta kvanttielektrodynamikasta, kun kuljimme kahden korkean vuoren välissä Rethbla-7:n ilmattomassa toisessa kuussa. Tosi pihalla!

Kiidimme pitkin pintaa, ohittaen sen vain 40 metrin korkeudelta ennen kuin aloitimme nousumme. Simulaatio oli jopa parempi kuin mitä todellisuus olisi ollut. Ei ollut avaruuspukea rajoittamassa kokemusta. Se melkein hyvitti päivän oppitunnin täydellisen yksitoikkoisuuden. Aloin vakuuttua, että meidät yritettiin ikävystyttää tänään.

Äkkiä emme enää olleetkaan kiertoradalla, vaan jonkin tuntemattoman meren pohjalla. Oli pikimustaa lukuunottamatta merioliolaumoista hehkuvaa bioluminesenssia ja jokaisesta meistä lähtevää aavemaista hohtoa. Opettajamme käytti yleensä tuollaisia radikaaleja maisemavaihdoksia johdantona aiheen muutokselle. Hän vaiensi Adapta-opettajan.

"Haluaisin keskustella Tuskan päiväs-tä", hän aloitti. Useat meistä vaikeeroivat ääneen. Vaikka tämä oli ensimmäinen kerta, kun kyseistä aihetta käsiteltiin koulussa, me kaikki tunsimme tarinan, suurin piirtein.

"Oshman oli eräs pienemmistä siirto-

kunta-aluksista, alle miljardi matkustajaa. Se oli ollut matkalla lähes kymmenen sukupolven ajan ja tekniset ongelmat olivat vainonneet sitä suurimman osan matkaa. Useita kertoja aluksen selviytyminen oli ollut vaakalaudalla. Aluksen rapistuessa myös sosiaalinen yhtenäisyys rappeutui aluksen sisällä."

"Leikkaajan nimi oli Svolt Walsh. Hän oli viettänyt normaalia elämää aluksella kuusikymmentä vuotta. Sitten hän sairastui Bridin syndroomaan, kuten sitä silloin kutsuttiin. Joksikin ajaksi se nimettiin uudelleen Walshin syndroomaksi, mutta nykyisin me tunnemme sen Mein syndroomana.

No se oli jotain kiinnostavaa! En ollut tiennyt, että sama sairaus, joka oli vienyt Walshin, oli sairaus joka oli vääristänyt Kim Yon Mein aivot, sallien hänen johtaa tiemme avaruuden ja ajan luonteen ymmärrykseen. Tämä päivä ei ehkä olisikaan täyttä haaskausta!

Opettaja jatkoi, "Kuudentenakymmenentenä vuotenaan Leikkaaja ansaitsi nimensä. Hän yhdisti itsensä Julkiseen täysaistikanavaan, istuutui, pisti kiristysiteen vasempaan jalkaansa ja hakkasi kirveellä puolet jalastaan irti. Hän vei irrotetun raajan suuhunsa ja teki siitä tuntuvan aterian. Hän julkisti aikomuksensa syödä toinenkin jalkansa kolmen päivän kuluttua Julkisella kanavalla."

Kasvavalla ahdistuksella opettajamme kertoi loput tarinasta, "Sama henkinen sairaus, joka aiheutti hänen oudon käyttäytymisensä, sai hänet myös kieltäyty-

mään hoidosta. Matkustajien kokous pidettiin toimenpiteitten selvittämiseksi. Pientä murto-osaa lukuunottamatta kaikki aikuiset linkittyivät kokoukseen. Se kesti seitsemän tuntia. Me emme tiedä mikä meni vikaan tai kuinka se tapahtui, mutta me tiedämme tuon kokouksen tulokset. Viisikymmentäseitsemän prosenttia äänesti, että Leikkaaja saisi irrottaa ja syödä jalkansa, mutta hänen ei sallittaisi tehdä sitä Julkisella kanavalla."

Opettajamme lähes itki lausuessaan seuraavat sanat, "Hänen Julkisen kanavan käyttöönsä rajoitettiin pelkästään hänen aikomansa esityksen sisällön perusteella."

Nyt hänen silmissään oli kyyneliä, "Rajoitus pantiin toimeen. Niillä, jotka vastustivat tätä oikeuksien loukkaamista, ei ollut mitään keinoa korjata vääryyttä. Mies nimeltä Milan Greene oli ensimmäinen joka meni. Ilman avaruuspukea hän astui uloskäyntiporttiin ja avasi sen tähtienvälisen avaruuden tyhjiöön. Seuranneina päivinä 160 000 sielua seurasi häntä tyhjyyteen. Tämä tapahtui ennen valoanopeampaa kommunikaatiota, joten vei useita vuosisatoja ennen kuin sana näistä tapahtumista saavutti ihmiskunnan toisen reunaman. Siihen mennessä Tuskan päivän traditio oli jo hyvin vakiintunut. Huipussaan kymmenen trilloonaa henkeä astui avaruuteen yhtenä ainoana päivänä. Jokaisena tuon ensimmäisen Tuskan päivän tuhannen päivän välein tapahtuvana muistopäivänä miljardit ja miljardit varaavat matkan avaruuteen, sieltä koskaan palaamatta. Neljä-

kymmentätuhatta muistopäivää myöhemmin tämän kuoleman valitsevien määrä on vähentynyt alle triljoonaan, kolmesta kvintiljoonasta ihmisestä, jotka asuttavat maailmankaikkeutta. Useimmat kantavat kylttiä, jossa lukee 'Jotta se ei tapahtuisi enää'".

Che puhui ja julisti, että ne jotka astuvat avaruuteen ovat vapauden sankareita. Opettaja ylisti hänen vapauttaan mielipiteenilmaisuun. John ilmoitti, että he ovat

typeryksiä, jotka kuolevat tarpeettoman kuoleman. Opettaja ylisti hänen vapautta mielipiteenilmaisuun. Minä nousin seisomaan ja täysin vakavalla naamalla julistin, että vapauksien rajoittaminen ei ollutkaan niin paha asia. Rikkumaton hiljaisuus kesti useita sekunteja, kunnes koko luokka räjähti nauramaan. Opettaja, kasvoillaan vakavin ilme jonka hän kykeni kokoamaan, ylisti minun vapauttani mielipiteenilmaisuun.

Käännös Jussi Vainikainen
Alkuperäisnimi *And to my Children, Two
Liters of Air*

Vonda N. McIntyre

Steelcollar Worker

The enormous fuzzy balloon bounced from Jannine's fingertips, rose in an eerie, slow curve, and touched its destination. The viddydub forces took over, sucking the squashed ball into place with a loud, satisfied slurp.

"Work always reminds me of that Charlie Chan movie," Jannine said.

Neko, farther along on the substrate, pitched an identical elemental balloon into the helical structure. She had an elegant, overhand throw; she had played ball before she left school, but she was too small to get a scholarship.

"What Charlie Chan movie?" she asked. "Not that I go out of my way to see Charlie Chan movies."

"The one where he's dancing with the globe?" Jannine checked the blueprint hovering nearby, freed an element from the substrate, and moved it into place.

"Do you maybe mean Charlie Chaplin?" Neko said. "*The Great Dictator*?"

"Chaplin, right." Jannine picked up a third element, tossed it, caught it again, danced on one toe.

Neko tossed an element through the helix. A perfect curve ball, it arced, touched, settled, like a basketball into quicksand. Its fuzzy outlines blurred as it melted into the main structure, still a discrete entity, but pouring its outer layers into the common pool.

"I don't think you'd go too far as a

dictator," Neko said.

"I don't want to be the dictator. I want to be the guy who pretends to be the dictator."

She leaped again, twisting as she left the ground. But the system wouldn't let her spin. It caught her and stopped her with hard invisible fingers. She found herself on the ground, with no sensation of falling between leap and sprawl.

"Are you all right? I wish you wouldn't do that. Jeez, it makes me nauseous just to watch you."

Jannine picked herself up. Smiling, she glanced toward Neko, but Neko's blurry face showed no expression.

"I'm okay," Jannine said to reassure her co-worker. Neko couldn't see her expression any more than Jannine could see Neko's. "Someday the system will handle a spin. How'll I know if I don't try?"

Neko picked up one more of the furry elemental balls and dropped it into place. The elementals scattered at her feet, bumping and quivering, sticking briefly to the substrate or bouncing off. Once in a while, two melded into dumbbell-shapes, then parted again.

"The system will handle a spin when you grow a ball-joint in your wrist," Neko said, exasperated. "You *could* read the documentation when there's an upgrade."

"Oh, when all else fails, read the instructions." Jannine laughed. "I don't have time to read the instructions." She wished the company would let her take the manual home, but that was against

the rules. You were only allowed to read the manual in the company library.

Jannine and Neko walked down the helix, positioning the elementals, now and again prying one out and replacing it.

A herd of elementals quivered toward Jannine, like bowling balls under a gray blanket. Several escaped and flew off into the sky.

"Warm fuzzies today," Neko said.

"Yeah." Jannine went to the system and asked for cooling. The elementals calmed, settled to the ground, and re-absorbed their covering blanket. Once in a while, an elemental emitted a smear.

The helix extended out of sight in both directions. Jannine and Neko had been working on this section for a week. Jannine loved watching the helix evolve under her hands. The details of substrate, helix, and elementals changed so fast that a human could alter the helix better than a robot, even better than enzymes.

A flicker in Jannine's vision: the helix and the substrate and Neko vanished.

Jannine found herself in the real world. The couch held her among water-filled cushions, cradling her body.

Quitting time.

The screen of her helmet reflected her face, an image as unreal and distorted against the smoky plastic as Neko's face had been, back inside the system. The screen's color faded. The audio fuzz cut out.

The clamor and bustle of the factory surrounded her: the electronic whine of

the system, the subsonic drumming of coolant pumps, the voices and shapes of her co-workers as they got out of their couches and tidied up for the day shift.

With her free left hand, Jannine opened the padded collar that secured her helmet. She raised the mechanism from her head. The noise level rose.

She shivered. The factory was always chilly. Her awareness of her body faded when she worked. She never felt cold till she came out of her workspace and back into real life. On the substrate, the temperature hovered just above absolute zero. Down there, she always felt warm. Up here, where the laboring pumps only incidentally lowered the temperature a few degrees, she always felt cold.

She unbuckled the cuff around her right wrist and freed her hand from the magnetic control.

Wiggling her fingers, clenching her fist, shaking her arm, she slid out of the couch. All around her, her co-workers stood and stretched and groaned in the cold. She unplugged her helmet and wiped it down and stowed it. She wished she owned one, a helmet she could impress her own settings in and paint with her own design.

Neko crossed the aisle and joined her.

"Brownie points tonight," Neko said.

She moved smoothly, easily, with none of the stiffness everyone else was feeling. She moved like her nickname, Neko, cat.

"A bonus, huh?" Jannine said. "Great. We make a good team."

They'd fallen into the habit of chatting for a few minutes after work while they waited for the crush at the exit to ease.

But instead of replying, Neko stared at Jannine's control couch, at the manipulator that reduced the motions of Jannine's hand to movements in the angstrom range.

"Did you notice what it is we're making?" Neko said.

Up on her toes, Jannine shifted her weight from one foot to the other, bouncing in place, trying to get warm. The day shift people came into the factory, moving between the hulking shapes of the couches.

"Yeah, I guess," Jannine said. "I wasn't paying attention. Just following the blueprint. Some vaccine, same as usual."

"Let's go." Neko strode away, her hands shoved in her pockets. She moved as gracefully as she did down on the substrate, where gravity could be tuned and made a variable.

Jannine hurried after her. She waved across the factory at Evan, the day-shift worker who co-habited her couch. But this morning, she didn't wait

to talk.

She followed Neko through the security checkout. They were nearly the last ones out, but waiting had saved them standing in the crowd. Jannine's life gave her plenty of lines to stand in.

Jannine thought the security system was stupid, a waste of time. No one on the production floor had access to anything that they could carry away. Except the helmets. You'd have to be awfully stupid to try to walk out with a helmet, however tempting it would be to take one for your own.

Jannine shoved her i.d. into the slot. She waited. The computer checked her and passed her and rolled her i.d. back. At the same time it emitted a slip of paper, thrusting it out like a slow insolent tongue. It beeped to draw her attention.

Ignore it, she told herself. She wanted to, but Neko had seen it. If Jannine left the note, Neko would wonder why, or, worse, retrieve it for her and give it to her and expect Jannine to tell her what it was. Neko might even read it herself. Jannine grabbed it, glanced at it, and shoved it into her pocket.

"What's up?" Neko asked.

Jannine shrugged. "Nothing. Busy-body stuff. 'Eat your vegetables.'"

"Sorry." Neko's voice turned cool. "Didn't mean to be nosy." She turned and walked out of the factory and into the new day.

Damn! Jannine thought. She wanted to try to explain, but couldn't think of the right words.

She hurried to catch up, blinking and squinting in the bright sunlight. When she'd arrived at work at midnight, rain had slicked the streets. Now the air and the sky were clean and clear.

"Want to get a beer? I'm buying."

For a second she was afraid Neko would turn her down, keep on walking into the morning, and never talk to her again. Neko strode on, shoulders hunched and hands shoved in her pockets.

Then she stopped and turned and waited.

"Yeah. Sure."

Finding a place that served beer at eight o'clock in the morning was no big deal near the factory. A lot of the workers, like Jannine, came off the substrate with nerves tight, muscles tense. In reality, she'd spent the last eight hours lying almost perfectly still. But she'd felt like she was in action all the time. Her work felt like motion, like physical labor. Somewhere, somehow, she had to blow off the tension. Beer helped. If she drank no more than a couple, she'd be able to pass the alert at midnight, no problem.

She slid her hand into her pocket and crumpled up the note. A couple of beers would let her stop worrying about that, too.

"Jannine!"

"Huh? What?"

Neko shook her head. "You haven't heard a word I've said." She pushed open the tavern door. Jannine followed her out of the sunlight and into the warm, loud gloom. They submerged in the dark, the talk, the music.

Neko slipped through the crowd toward the bar. Jannine, head and shoulders taller than her friend, had to press and sidle past people.

Jannine joined Neko by the wall, put her i.d. into the order slot, grabbed a couple of glasses, and drew two beers. The tavern charged her and returned her i.d. Neko retrieved it for her and traded it to her for one of the beers.

"Thanks!" Neko shouted above the racket. Four or five people were even trying to dance, there in the middle of the room where hardly anyone could move.

Jannine looked around for a table. Stupid even to hope for one. After work she preferred standing or walking to sitting, but Neko obviously wanted to talk. They weren't supposed to talk about work outside the factory.

Somebody jostled her, nearly spilling her beer.

"Hey," she said, "spill the cheap stuff, okay?"

"Hey yourself, watch it."

She recognized the guy: two couches over and one down. Jannine didn't know his name. Heading back to the order wall, he emptied his glass in a gulp. She felt envious. He could drink like that all morning. She'd watched him do it more than once. He always passed the alert when midnight rolled around.

"Neko!" She caught Neko's gaze and gestured. Neko nodded and followed her.

Jannine pushed her way farther inside, holding her glass high. She passed the bouncer. She knew one was there, out of sight in the small balcony above eye level. She'd come in here four or five times before noticing any of the people who kept an eye on the place. The balcony, upholstered in the same hose-down dark fabric as the walls, blended into the dimness, unobtrusive. The bouncer let the artificials take care of everything but trouble.

Jannine reached the hallway.

"Wait - " Neko said as Jannine slid her i.d. into the credit slot of a private room.

The door ate the i.d. and opened.

"What for?" Jannine crossed between

the equipment and set her glass down on the small table in the corner. "Hardly spilled a drop," she said.

Neko hesitated on the threshold.

"Come on, it's paid for," Jannine said.

Neko shrugged and entered. "Yeah, okay. This is kind of extravagant, but thanks." She shut the door, cutting out the din, somebody yelling at somebody else, a fight about to start. After work, your body was geared up for action, and your brain was too tired to hold it back.

Jannine drank a long swallow of her beer, then made herself stop and sip it slowly. She was hungry. She ordered from the picture menu on the back wall.

"Want anything?"

"Sure, okay." Neko sounded distracted. She pushed a couple of pictures, barely glancing at them, then sat at the table and leaned on her elbows.

Jannine swung up on the stationary bicycle and started to pedal. It felt good to get rid of the physical energy she had been holding in all day. Sweat broke out on her forehead, under her arms.

"Did you see what we were making?" Neko said again.

"If I'd stopped to think about it, we wouldn't have done such a long stretch and we wouldn't have gotten any brownie points." Jannine tried not to sound defensive. "Besides, I was worried about the warm fuzzies."

"It wasn't natural," Neko said. She drained her glass, put it down, and raked her fingers through her shoulder-length black hair.

Jannine laughed, relieved. "I noticed *that*," she said. "I thought you meant something important. Jeez. Nothing we build is natural. If it was natural, we wouldn't need to build it."

"But we weren't using the regular base pairs. We were using analogs."

"Yeah. So?" Jannine wondered if Neko, too, had been set up to test her. "I build what they tell me. It isn't my job to design it."

Continuing to pedal the bike, she wiped sweat from her face with the clean towel hanging from the handlebars.

"It must be something dangerous," Neko said stubbornly. "Something they don't want out in the world. Yet. So they make it with synthetic nucleics. So it can't reproduce."

"It isn't dangerous to *us*," Jannine said, confused by Neko's distress. They were building a set of instructions. Neko knew that. Being scared of it made as much sense as being scared of a music tape.

"I don't mean *now*, I don't mean yet. But later on when they use it. Whatever it's coding for could be dangerous to us

the same way it could be dangerous to anybody."

"I think you're being silly. They always start sterile, till they're sure about the product."

An artificial stupid pushed through the hatch in the bottom of the door, rolled inside, slid their food onto the table, and backtracked. The hatch latched with a soft *snick*.

Jannine swung off the exercise bike and wiped her face again. She took the lids off the plates and pushed Neko's dinner, or breakfast, toward her.

"Do you mind if I have another drink?"

"Go ahead." It was polite of Neko to ask, since Jannine's i.d. was in the slot. But she should've known she could have whatever she wanted.

Jannine broke open the top of the chicken pie she'd ordered. Steam puffed out, fragrant with sage. When she had a night job, she liked to eat breakfast before her shift, in the evening, and dinner after, in the morning.

"How can you work out and then eat?"

Jannine shrugged. "I don't have a problem with it. I'm going to eat and then work out, too."

Neko preferred dinner at night and breakfast in the morning. She had a couple of croissants and an omelet spotted with dark bits of sauteed garlic.

"No hot date today?" Jannine said.

Neko drank half her second beer and pushed her food around on her plate.

"I'm not really hungry," she said. "I guess I'll go on home."

"I thought you wanted to talk. That's why I got the room."

"I wanted to talk about the helix, and all you want to say about it is 'No big deal.' So, okay. So maybe we're building them a nerve toxin or some new bug."

"What do they need with a new bug? There's plenty of old bugs."

"Right. So it's no big deal. So forget it."

"Maybe we're building some new medicine."

"I *said* forget it." Neko pushed the plate away and stood up.

"If it was anything bad they'd classify it, and we'd never work on it. I don't even have a security clearance, do you?"

Neko didn't reply.

"Do you?"

"No. Of course not. I mean..." Neko looked embarrassed. "I guess I used to but I'm sure it's expired by now."

"Why did you have a security clearance?"

"If I could tell you that I wouldn't've

had to have it!" Neko said. "I've got to go." She downed the last of her second beer and hurried out of the room, slamming the door behind her.

Jannine watched her through the room's transparent walls till she disappeared. She was surprised by Neko's weird reaction.

"Sorry," she said to the walls. "Didn't mean to be nosy."

She ate her dinner, more because she'd already paid for it than because she still felt hungry. For the same reason, she lifted weights for a while and pedaled on the bike till her hour ran out. She got down, retrieved her i.d. before she got charged for more time, and left the private room for the ASes to clean.

The tavern was still crowded, but quieter. She made her way through it without bumping into anyone.

Outside, the sky had clouded up. It looked like more rain. Jannine trudged toward home. At her last job, her co-workers had created a complicated system of intramural sports. There was always a team to join, or a team that needed a substitute. Any warm body would help. They welcomed a warm body who was a halfway decent player. At this job, though, her co-workers went straight to the tavern or straight home, or did something with some group that didn't include Jannine.

Maybe it's getting time to move on, she thought. But she didn't want to move on.

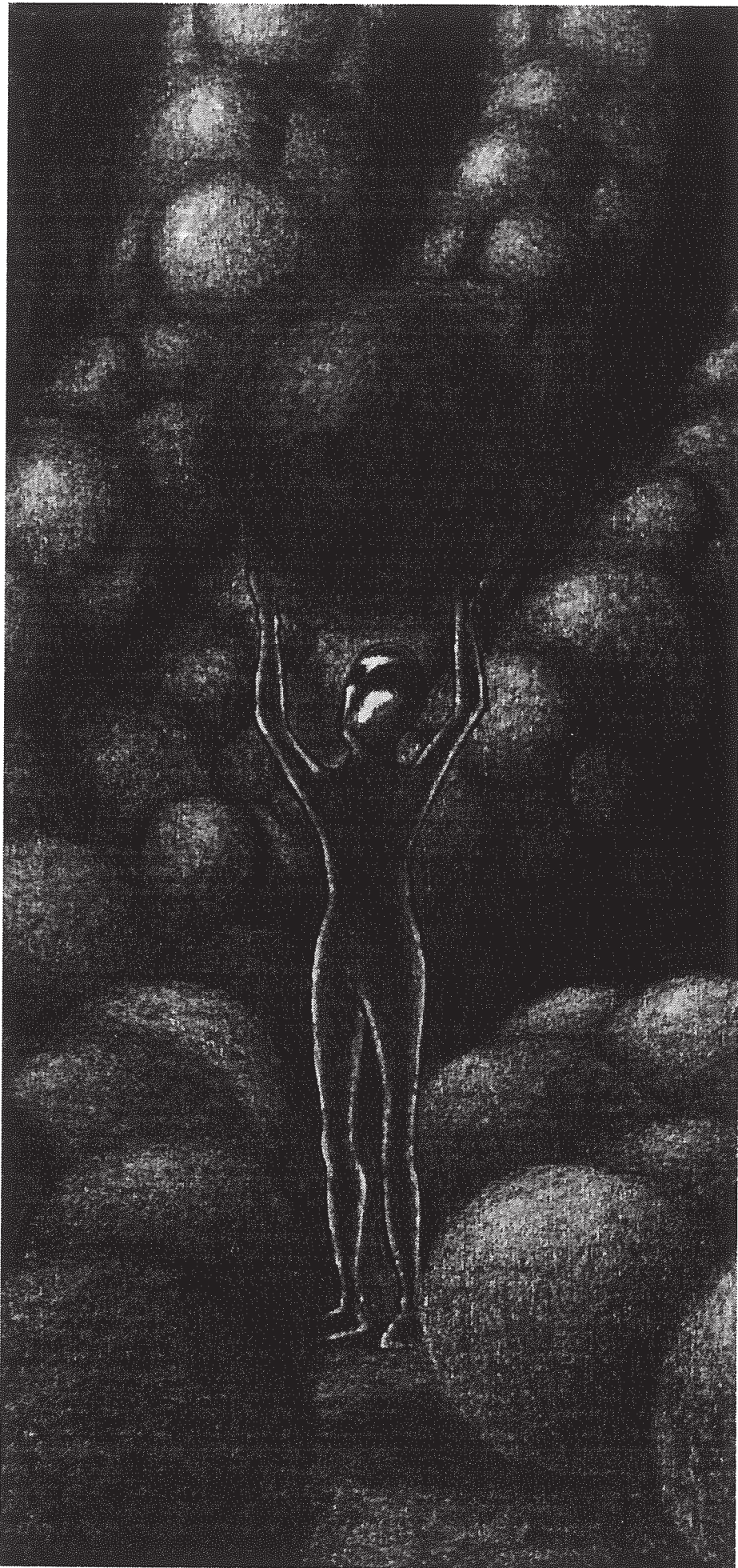
Morning rush was over; the streets were quiet for daytime. In the middle of the night, when she came to work, delivery trucks created a third rush hour.

The mist grew heavier. The droplets drifted downward. The rain began. It collected in her hair. Damp tendrils curled around her face.

Her apartment was nothing special: a one-bedroom, the bedroom tiny and dark and cold. It always smelled musty. Not quite mold. Not quite mildew. But almost. Jannine looked at her unmade bed. She imagined crawling between the cold, wrinkled sheets.

"Shit," she muttered, and returned to the living room. She turned on the entertainment console and flipped through a hundred channels on the tv, fifty channels per minute, leaving them all two-d. Nothing interesting. She should've rented a movie. She could call something out of the cable, but it took too long to work through the preview catalogue, even on fast forward. All those clips of pretty scenery or car chases or people making love never told her what the movies were about. Usually the clips were the best part anyway. She left the remote on scan and

tossed it onto the couch. The tv flipped past one channel, another.

Jannine went to take a shower. As she went through the pockets of her sweat-damp clothing, she closed her fingers around the note.

"Shit," she said again.

She smoothed the crumpled paper, staring at it, afraid to find out what the black marks said. Maybe it was too damaged to be read.

She dug the reader out of the closet, shoved the note into it, and listened.

"This evening, please report to room fifteen twenty-six instead of your usual position. Regular hourly wage will apply –"

Jannine shut off the reader, pulled the note out, and flung it into the sorter.

She'd avoided this test twice already, once by pretending she never received the note and once by calling in sick. She couldn't afford another sick day. Maybe tomorrow she could pretend she'd forgotten about the instructions. Once she hooked into her helmet, maybe they wouldn't bother her. She was a good worker, always above average. Not too far above average.

Jannine wondered what she had done, why she had to take a test.

She should've started looking for a new job as soon as she got the first note. But she liked working on the substrate. It was fun. She was good at it. It paid well. And despite Neko's worries, the company mostly produced crop fortifiers and medicines.

If she got away with forgetting the message – she didn't believe she would, but if she did – she'd have a week or so to look for new work before her employers realized they were put out with her. Maybe then at least they'd fire her without making her take the damn test.

Leaving her clothes strewn on the floor, Jannine climbed into bed, pulled the cold covers around her, and lay shivering, waiting for sleep.

At midnight, Jannine arrived at work and pretended it was an ordinary day. She checked in and played through the alert without paying any attention to it. When she passed, it congratulated her for a personal high score. Seeing how far up the ladder she'd run the testing game, she cursed under her breath. She hated to stand out. It always caused more trouble than it was worth. If she'd been less tired, less distracted, she would've paid attention and kept her results in the safe and easy and unremarkable middle ranges.

That's what I get for lying awake all night, she thought.

She reached out to cancel the game

and use her second try. She'd never cancelled a game before. That, too, drew the attention of the higher-ups.

"Good score."

Jannine started. "What - ?"

An exec, in a suit, stood at her shoulder. She couldn't remember ever seeing an exec on the production level. Sometimes they watched from the balcony that looked out over the work floor, but hardly ever during the graveyard shift.

"Good score," he said again. "I knew you could go higher than you usually do. You got my note?"

He smiled, and Jannine's spirits sank.

"Yeah, well, thanks," she said, not really answering his question. "I better get to work."

"You *did* get my note?"

She saw that this time she wasn't going to get away with pretending she didn't know what he was talking about. He could probably whip out security videos that showed her taking the note, glancing at it, shoving it in her pocket. From three angles.

"I completely forgot," she said. "Is it important? My teammate's already waiting for me."

"We brought in a temp. Come along; we mustn't put this off again."

Jannine was scared. A temp was serious business, expensive.

Reluctantly, she followed the exec out of the alert room. They passed through sound effects and bright electronic lights. Jannine's co-workers played the games, proving they were fit to do their jobs for one more day.

Nearly late, Neko hurried toward her favorite alert console. She saw Jannine and the exec. She stopped, startled, looking as scared as Jannine felt. Behind the exec, out of his sight, Jannine shrugged elaborately and rolled her eyes toward the ceiling. She tried to communicate: No big deal, see you later. She wished she could make herself believe it. Her hands felt cold and her stomach was upset.

The exec's i.d. opened a door that Jannine had never been through, that she'd never seen anyone use. The exec entered the elevator.

"Come on," he said, smiling again. "Everything okay?"

"Where are we going?"

He pointed upward. That was no help. The building was twenty stories high. Jannine had never been above the production level.

She entered the elevator. The doors closed behind her. She stood there, waiting, looking at the exec. She didn't know what else to do. The upward motion made her feel even queasier. Her ears popped.

The elevator stopped. The doors opened behind her.

"Here we are." The exec gestured for her to turn and precede him out.

He took her down a carpeted hall. She hardly noticed her surroundings. Photos hung on the wall. Fields and forests, she guessed, but out of focus, weird pastel colors. Some upper class fad.

The exec opened another door.

A dozen people sat at blank computer terminals, waiting. One machine remained free.

"Right there," the exec said. "Get settled, and we can start."

Jannine didn't recognize anyone in the room.

Everyone else is new, she thought. They're applying to work on the substrate, and there's a new test to get the job. What did I do to make them think I should have to take it? Somebody must have noticed something. Now I'm screwed.

The job test she'd taken a few months ago was all physical. It was still hard to believe she'd found such a job, with such a test. She hadn't known how to figure out a safe middle score, so she'd come out near the top of the group. She had always been athletic. Not enough to go pro. She'd tried that, and failed.

She approached the computer terminal warily. She stared at it, disheartened. Its only interface was a keyboard.

"I don't type," she said. She spoke louder than she meant to, startling several of the others, startling herself. A nervous laugh tittered through the room. Jannine turned toward the exec. "I told them, when I applied, that I don't type!"

"That's all right," he said. "You won't need to. Just tee or eff."

She sat down. She began to shiver, distress and dismay taking over her body with a deep, clenching quiver.

The chair was hard, unyielding, uncomfortable. Jannine wished for her reclining couch, for the familiar grip, the helmet and collar and imaginary reality.

The screen blinked on. She flinched. She ground her teeth, fighting tears of rage and frustration. Her throat ached and her eyes stung.

"Any questions about the instructions?" the exec asked.

No one spoke.

"You may begin."

The screen dissolved and reformed.

I should have been looking for another job a month ago, Jannine thought angrily, desperately. I knew it, and I didn't do it. What a fool.

She stared at the keyboard. It blurred before her. She blinked furiously.

"Just tee or eff." One of those. She searched out the T, and the F. She pressed the T. On the screen, the blinking cursor moved downward, leaving a mark behind.

She pressed the T twice more, then varied the pattern, tentatively, with the F. The blinking light reached the bottom of the screen and stayed there. The patch of writing behind it jumped upward, bringing a new blank box beneath the blinking square. She pressed the keys, faster and faster, playing a two-note dirge. Her hands shook.

She touched the wrong key. Nothing happened. The system didn't warn her, didn't set her down as it would on the substrate, made no noise, made no mark. Jannine put one forefinger on the T and the other on the F and played them back and forth. All she wanted to do was finish and go back to work. If they'd let her.

The screen froze. Jannine tried to scroll farther down. Nothing happened.

She shot a quick glance at the exec, wondering how soon he would find out she'd crashed his system.

He was already looking at her. Jannine turned away, pretending she'd never raised her head, pretending their gazes had never met.

But she'd seen him stand up. She'd seen his baffled expression.

Paralyzed at the terminal, she waited for him to find her out.

"Are you all right?"

"Yes," she said.

"You finished very quickly," he said.

She glanced up sharply. Finished?

The test ought to go on and on till the time ran out, like a game, like the alert, games you couldn't win. You were supposed to rack up higher and higher scores, you were supposed to pretend it was fun, but you were judged every time against the highest score you'd ever made.

The screen had stopped because she'd reached the end of the test.

The *end*.

Amazing.

The exec looked at the screen over her shoulder, reached down, pressed a key. The screen blinked and reformed. Jannine recognized the pattern of the beginning of the test, and she thought, Oh, god, no, not *another* one.

"You're allowed to go through and check your answers," the exec said. "Plenty of time before the next section. Don't you want to do that?"

One of the other test-takers, still working through the questions, made a sharp "Shh!" sound, but never looked up.

"No," Jannine said. "I'm done. I don't want to go through it again. Can I leave

now?"

"I really think you should work on this some more. It's for your own good."

"I don't want to!" Jannine shouted. "Don't you understand me?"

"Hey." The test-taker who'd shhed her sat up, glared, saw the exec, shut up, and hunched down over the test.

The others continued to work, without a glance at Jannine or at the exec.

"I understand *what* you're saying," the exec said. "I don't understand why. You do fine on the alert, so it isn't test anxiety, but your score on this is terrible."

Jannine felt spied on. He'd been watching her answers as she chose them.

Angrily, she rose. She was taller than the exec, and bigger.

"I'll tell you why," she said. "Why is because I don't want to take your stupid test." She knew he was about to tell her she'd failed, she couldn't work here anymore, she was fired. "I quit!"

She pushed past him, heading for the door. She was halfway down the hall before he recovered from the shock and came after her. She'd hoped he'd just write her off, let her go and be done with her. She hoped he'd spare her more humiliation.

"Wait!"

He was mad, now, too, and wanting to take it out on her. She could hear it in his voice.

"You're a valuable employee," he said. "We think you have a lot of potential."

He baffled her. "Can I go back to work?"

"What's wrong with you?" His voice rose. "What do you have against being promoted?"

So that was what this was all about. A management test. Not a test to keep working on the substrate.

"Who asked you?" she said, furious. "Who *asked* you to promote me?"

He stopped short, confused.

"You can take the test again."

"Why can't you just leave me alone?"

"Will you to talk to me about this?"

The exec rocked back on his heels and folded his arms and looked at her. "Do you... Do you need help with something?"

Jannine hated the pity in his face, the pity that would turn to contempt.

"I quit! I said I quit and I mean I quit!" She fled into the elevator. When the doors closed, she was shaking.

The elevator halted at the production level. The doors opened. Instead of the quiet, cold workspace, each person in a couch, no noise but the pumps and the high-pitched hum of the electric fields, Jannine walked into midmorning break.

Everybody milled around, drinking coffee and eating junk food, stretching and moving.

She crossed the floor without stopping. She hoped no one would notice where she'd been, or notice she was leaving. The best she could hope for now was to get away clean.

"Jannine!"

Jannine's shoulders slumped. If she'd just disappeared, she never would've had to tell Neko what had happened. But she couldn't keep walking, not when Neko called to her.

"Where have you been? Where are you going?" Neko hurried to her side. "Are you okay? Was it the alert? You never fail the alert! How late did you stay out this morning, anyway?" She grinned. "I'm sorry I was so grumpy. Are you done with counseling? Can you come back to work?" She lowered her voice, whispering, confidential. "The temp is really good. I think he wants to work here. Permanently. He's even got his own equipment. Are you in trouble?"

Jannine wanted to explain, but she had no idea how. She wanted desperately to get out of here.

"I quit," she said.

"You - what?" Neko stared at her, stricken, then awed. "You quit! Because of what I said? Is that why you had to go to counseling? How did they find out? Jannine... Oh, you're so brave!"

"Brave?" Jannine said, baffled.

"I ought to walk right out the door with you!"

"No," Jannine said. "No, you shouldn't, that'd be dumb." Neko thought she was leaving because of the company's products. That was okay, because Jannine couldn't explain why she'd quit. It was too complicated and too embarrassing. But she couldn't let Neko quit, too. Not if she was going to quit because of what she thought they might be building. Not if she was going to quit to be in solidarity with Jannine. That would make everything, even their friendship, a lie.

"Do you mean it?" Neko said. "That's such a relief! You won't be mad? Did they know I - ? I can't quit, Jannine, I'm awfully sorry. I can't afford it, I need this job..."

Jannine felt betrayed. That made no sense. She didn't want Neko to quit. Hell, she didn't want to quit, herself. She would've felt awful, she would've felt guilty, if Neko had tried to leave with her, and she would've tried to talk her out of going. No: she *would* have talked her out of going, no matter what she had to tell her. No matter how much she had to tell her.

The lights blinked: end of break. Everyone had to get back to work. The temp would be in Jannine's couch.

"It doesn't matter," Jannine said. "I have to leave."

"I'll walk you to the door."

"Why?" No one was supposed to leave the floor during work hours. "You'll be late. You'll lose points."

"I don't care!"

At the checkout, the barrier gave Jannine her i.d. It refused to hand over Neko's. Neko hesitated. She could come through the barrier. But she'd have a hard time getting back to the floor: security, explanations, maybe even counseling. A lot of lost points.

"It doesn't matter," Jannine said, disappointed despite herself. "Stay here."

"Well... okay, if you're sure..."

Jannine went through the barrier. It closed again behind her.

"We'll get together," Neko said. "For a drink. Sometime. Okay?"

Without turning back, Jannine raised her hand in a final wave.

The exit opened. She walked out onto the rain-wet street, into the darkness.

Copyright ©1992 by Vonda N. McIntyre. Internet:

mcintyre@yang.cpac.washington.edu

Please do not post this story on electronic bulletin boards or print and distribute it; copies may be obtained by email from the addresses above.

STEELCOLLAR WORKER was first published in Analog Science Fact/Science Fiction, November 1992

Jussi Kantonen

Jussin kanssa elokuvissa

1957

Samaan aikaan kun neorealistiset ohjaajat pukevat päälleen yhteiskunnallisen

vastuun-kantajan roolin jysähtää tonneittain muskeleiksi jalostettua lihaa italialaisiin elokuvateattereihin. Filmi on *Pietro Franciscin Herkules/La fatica d'Ercole* joka aloittaa pseudohistoriallisten supermieheseikkailujen eli peplumien sarjan (peplum = roomalaisstilaan lannevaate). Valkokankaat ympäri maailmaa sykkivät pian eksoottista technicolor & widescreen -elämää kun italialaiset lanseeraavat esiin lisää lihaksia: Herkules, Herkuleksen poika, Machiste, Odysseus, Samson, Samsonin poika, Atlas, Maxos, Ursus ja Ursuksen poika saavat vastaansa julmia amatsooninaisia, kyklooppeja ja robottihirviöitä. Filmeissa on oranssinhehkuisia tulivuorenpurkauksia, outoja arabialais-roomalaisia kaupunkia, gladiattoritaisteluita, juonitteluita sekä loputtomasti hiekkaa, vihreää savua, tulta ja höyryäviä viidakoita.

Peplumit ovat ensimmäistä laajamittaista camp-kuvastoa. Siinä missä perinteiset action-elokuvat nojautuvat estetiikkansa verrattain kurinalaisiin muotoihin ja lainalaisuuksiin, peplum-genren merkityssisältö kasvaa populaarikulttuurin ihanteista modernilla yksilötasolla, katsojan koodatessa filmien sanomia ja antaessa niille uusia sivumerkityksiä. Peplumit ovat anarkistinen kommentti elokuvan kentässä ja ne vapautuvat kai-

kista elokuvan merkitystä konstruoivista tekijöistä sekä muotoihin kohdistuvista ennako-odotuksista. Filmit sijoittuvat ajallisesti johonkin epämääräiseen antiikin kautta muistuttavaan Cinecitta-men-

neisyyteen ja ne varioivat ja yhdistelevät eri lajityyppien käyttämiä teemoja ja tyyllisiä lähtökohtia. Kaksi 1961 valmistunutta genren perusteesta *Mario Bavan Hercules voittaa Manalan/Ercole nel centro della terra* ja Suomessa kielletty *Giacomo Gentiluomon Machiste contra il vampiro/Goliath vs. the Vampire* muistuttavat yhtäläillä perinteistä kauhu-elokuvaa kuin seikkailufilmiä - *Bavan* elokuvassa esiintyy manalan valtiaana *Christopher Lee*.

Peplum-minihameet ovat vetäneet päälleen mm. *Tarzan*-filmeissä esiintynyt *Gordon Scott*, *Reg Park*, *Steve Reeves* ja *Alan Steel*, mutta ehdottomasti massiivisimmat hartioiden kotoisin olevalla *Mark Forestilla* - tällä kärjellään seisovan kolmion muotoisella miehellä on enemmän hauista kuin *Stallonella* ja *Schwarzeneggerilla* yhteensä. Forest olisi pitänyt kiinnittää myös *Carlo Bragaglian* elokuvaan *Herkules ja rakkauden kuningatar/Gli amori d'Ercole* (1961) sillä filmin naispäässä loistaa toinen fyysinen ihme *Jayne Mansfield!*

Herkules joutui muinaiseen Kiinaan filmissä *Hercules ja idän prinsessa/Machiste alla corte del Ghan Khan*, 1700-luvun Englantiin filmissä *Machiste all'inferno* ja Meksikoon filmissä *Zorro contra machiste*. Vuonna 1964 ihmiset saivat tarpeekseen monoliittisista fitness-friikeistä ja italialainen filmiteläsiisus siirtyi spaghettiwesternien minimalististen a priori-muotojen pariin.

Italialaisen populaarielokuvan rahat-

pois-mentaliteettiin liittyvän kopioimis-perinteen synnyttämien elokuvien esteettisellä hahmolla on oma itsenäisyytensä. Amerikkalaiset alkoivat pian kopioida italialaisten tulkintaa omasta elokuva-alajistaan, kuten nähtiin *Clint Eastwood*-filmista *Hirttäkää heidät/Hang 'em High*. Spaghettiwesterniä seuraava trendi, rikos-elokuvaa ja kauhuaineeksi yhdistelevien giallojen tuotanto pysytteli kuitenkin Euroopan sisällä (giallot = italiassa alunperin keltaisista kansistaan tunnetut *Edgar Wallace* -tyyppiset dekkarit). Filmien piittaamattomuus narratiivisesta logiikasta sekä määrätietoinen ote alastomuuteen ja maksimaaliseen väkivaltaan eivät soveltuneet sinänsä Hollywood-elokuvan esikuviksi. Tyypillinen giallo kuten *Giuliano Carnimeo*n *Why those Strange Drops of*

Blood on the Body of Jennifer? tai *Andrea Bianchin Strip Nude for your Killer* tietää italialaisen katsojan osallistuvan raflaavien tunnetilojensa monipuoliseen kokemiseen. Esillä on erilaisista sensaatiomaisiksi tiedetyistä osista muodostettu kooste, mukana yleensä italialaisille aina rakkaat laittomat abortit, lesbolaisuus, pursuavia muotoja korostava pukeutuminen sekä yleinen säädyttömänä pidetyn käytöksen ihannointi. Amerikkalaisille oli vaikea myös kysymys giallojen hahmotuksesta, siitä miten niiden näkeminen muodostuu katkelmien vaikutuksesta, erillisistä otoksista ja set-pieceistä hahmottuvista osakokonaisuuksista. Italiassa tuotetaan yhä muutama giallo vuodessa, ja koska heidän sensaationälkensä ja tirkistelynhalunsa on kyltymätön, myös pa-

hamaineinen mondo-elokuva nostaa aika ajoin rumaa päätään (*Mondo cane oggi*, *Mondo cane 2000*). Jos MTV:ssä pyörivän Mark'O:n videon *Tears Never Lie* kertosaie tuntuu tutulta niin se on *So-leado*, teema De Laurentiis-videon uudelleen julkaisemasta mondo-filmista *Magia Nuda* ja Italian eniten myyty single 1972. Maailmaa oksennuksen lapi kuvaavien *Castiglioni*-veljesten *Magia Nuda* kauhistelee Afrikkaa tavanomaiseen mondo-tyyliin "katsokaa, tällaisiäkin ihmisiä on olemassa!" ja näyttää alkuasukkaita repimässä norsuja kappaleiksi ja hakkaamassa toisiaan kepeillä päähän. Mitä liikkui itsensä *Alberto Moravian* mielessä kun hän suostui toimimaan filmissä selostajana?

Hercules ja rakkauden kuningatar esitetään perjantaina 16.6.1995 Jyväskylän Kesän elokuvasarjassa (toim.huom.).

Helena Karsik

Nimetön teksti galaksiboksisissani

F

luorikiitäjän jalas oli leikannut sen reunasta kappaleita, vaikka olimme yrittäneet välttää ajamasta sen yli; yksi niistä lojui jalkani juures-
sa kuin har-
maata, huo-

koista sientä tai keuhkomassaa, ja todellakin: se näytti sykkivän vielä, ei sileällä, mustatäpläisellä ulkopinnallaan, vaan haljenneella ja hieman lististyneellä murtumareunallaan. Mutta irrallaan muusta massasta kappale epäilemättä oli kuollut, ja juuri siksi me olimme välttäneet noita harmaita alueita, jotka itsepintaisesti näyttivät pyrkivän kattamaan planeetan pintaa.

Tuo veretön, äänetön ja tunnoton elämä oli kiusannut meitä, niin että vaikkamme muutamaa pakollista huomautusta enempää siihen viitanneetkaan, juuri tämä sanattomuus tuntui aivojemme tietoisuudessa yhteiseltä sopimuksel-

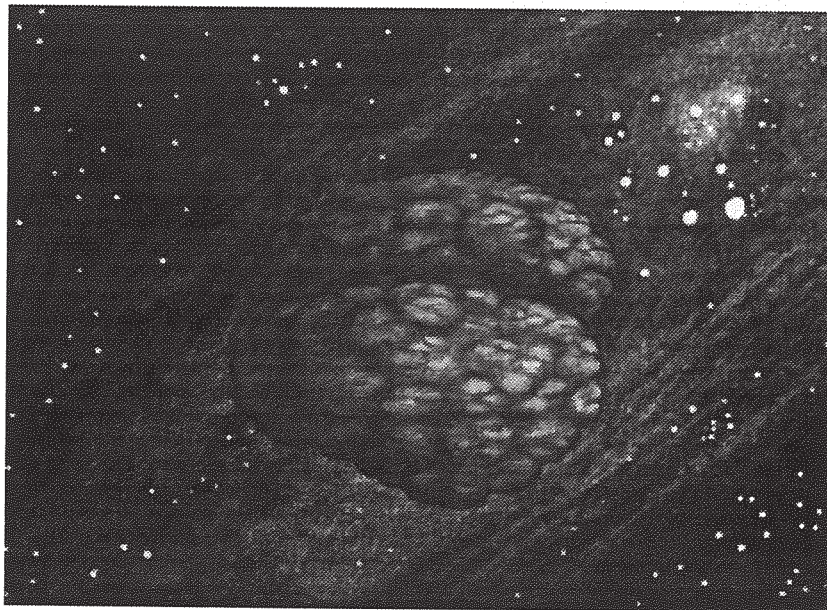
ta, joka kytki meidät tuohon aineeseen – jos se oli ainetta. Miksi se pakotti meidät ajattelemaan itseään, ei vain omalla, vaan myös toistemme kypärien sisällä hapen puutteessa himmenevällä tajunnalla?

Keuhko, keuhkot – maksa; ei, älä yritä pettää itseäsi: aivot. Haukoin hen-

ni. Tutunomainen massa jalkani juures-
sa, tuonnempana silmäkantamattomiin le-
vittäytyen piimatollaan – sitä se oli; pal-
jaana ja suojattomana kuin nurinkään-
netty pääkoppa, jota kaikki maapallon
linnut riemulla ahmisivat... Sen mykkä ja
sitkeä pyrkimys valui omien aivojeni

kautta selkärankaan, uloimpiinkin hermoganglioihin; sympatikus johti sen sisäelimiin, ja jäykistynyttä penistä myöten ole-
mukseni vastasi sen rukoukseen.

Tajunta, joka kaikkialla avaruudessa pyrkii tunkemaan aineen, oli tavannut itsensä; mitä olo-
muoto merkitsee, se aneli aivois-
samme: katsokaa tätä piikiveä! Se on luuranko, joka pyrkii verhoutumaan; eloton sili-
kaatti, jonka on

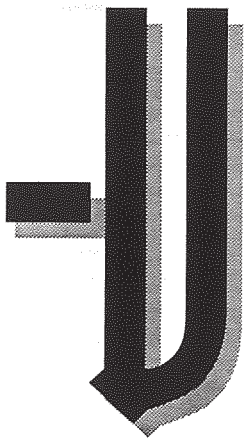

keä, ja kuvotus, jota avaruuskokeiden terästävät vatsahermoni eivät nekään enää pystyneet hallitsemaan, hiipi alas niskaa-

tiedostuttava. Kokonainen planeetta! Mikä ambitio! Menkää pois ja antakaa sen tapahtua tavallaan.”

Hanna Mäkelä

Punatukkainen

I

oi kanankakka! Miksi näin käy aina joka torstai. Vihapäinen vasta herännyt henkilö on nuori jokseenkin mitättömän näköinen kassaneiti. Hän on taas myöhästynyt aamubussista ja tietää saavansa purevat haukut työnantajaltaan.

Päätä jomottaa ja menkat ovat alkaneet salakavalasti yön aikana sotkien tietysti lakanat.

Edellinen ilta on päätynyt yhtä surkeasti kuin muutkin keskiviikkoillat. Ainoa hyvä pointti eilisessä oli ravintolan vessasta – jossa hän vietti huonovointisena suurimman osan ajastaan – 'löytynyt' hiuslakkapurkki.

Nyt hän on jo harjannut hampaansa ja ryntää vaatekaapille. Harjaantunein liikkein hän vetää housut ja paidan päälle, haroo hiuksiaan ja kaivaa hiuslakan laukustaan. Pari suihkaisua purkista ja tyttö kiittää jo kassi olalla bussipysäkillä. Jo kaksi varoitusta myöhästelystä, tämän kertainen merkitsisi irtisanomista.

– Hei, ei ole enää kiirettä! Me olemme enkeleitä ja lupaamme että saat ainakin lottovoiton ja aviomiehen, jos uskot meihin ja allekirjoitat sopimuksen kanssamme. Gabriel, katsohan almanakasta voimemeko luvata avaruussukulamatkankin.

Tyttö heristää korviaan, vilkuilee py-

säkillä taakseen, eikä usko silmiään: hänen olallaan istuu kolme pikkuruista enkeliä.

Lottovoitto olisi todellinen onnenpotku, mutta eihän enkeleitä ole! Tytön mummo on kyllä puhunut kuolinvuoteellaan ylienkele Gabrielista, joka hakisi mummin kohta. Onko nytkin kyse kuolemasta?

Tytön pohdiskellessa ongelmaa enkelit kinastelevat keskenään.

– Miks ei enään saa ennustaa suriä onnettomuuksii ja tehä niitä! Ja saaliskii on niihin surkee, vain neljä sieluu kuu-kaussa, ei sillä pääse surffaan ku kerran viikossa! Saakeli! huutaa Kalle-enkele.

– Ensinnäkin älä kiroile ja toiseksi älä puhu noin lujaa, Jumala voi kuulla! Ei sille voi mitään että Taivaassa on lama. Vaihtotase on niin ylijäämäinen että meidän on satsattava vientiin ihan eri tavalla kuin ennen, jotta tuontikin kasvaisi, sanoo Gabriel.

– Niin se on totta, nyt on saatava ihmismiset uskomaan, vaikka se vaatis sen että jokaiselle ois annettava lottovoitto. Meillä alkaa olla tosi hankalat paikat, varsinkin kun on tämä tulosvastuullisuus. Jumala joutuu kohta leikkaamaan jopa Taivaan henkilökunnan palkkoja, jos me ei voiteta sieluparkoja. Tämäkään uuspakana ei tunnu uskovan meitä. Vain Saatanalla menee armollisen hyvin, on kuulema joutunut taas laajentamaan Helvettiä, sanoo kolmas enkeli.

– Jaa-aa, jos Jumala rupee meidän palkkoja viilaan, niin mä Kalle Anteron

poika kyllä eroon, perkele!

– Älä kiroa, sanoo Gabriel

– Hitto, mä kiroon ku huvittaa! tiuskaa Kalle.

– Nyt se turpa rullalle tai...

– Tai mitä?

– Okei, mä uskon teitä! Ainakin sit kun annatte sen lottovoiton! tuumaa tyttö enkeleille. Hän on päätellyt, että kyse tuskin on kuolemasta. Silloin enkelit olisivat jo vieneet hänet taivaaseen.

Tyttö allekirjoittaa pienen lappusen 'Uskon Jumalaan, herra kaikkivaltiaaseen...' ja nousee linja-autoon. Linja-autossa, koko viiden kilometrin matkan ajan, enkelit jatkavat kinasteluaan. Tyttö astuu ulos linja-autosta työpaikkansa ulkopuolella ja ryntää sisään – vain puoli tuntia myöhässä. Pomo onkin häntä vastassa ja tarjoaa työlle palkankorotusta, toimitusjohtajan tointa ja ikiomaa toimistoa.

Enkeleiden läsnäolo siis vaikuttaa, tuumii tyttö ja tutkiskelee uutta toimistoaan. Hän päättää vielä kysäistä lottovoitosta, mutta juuri kun hän on avaamassa suutaan jokin alkaa piipittää.

– No niinpä tietysti, se on hakulaitteeni, sanoo Gabriel. Suonette anteeksi, armon neiti, meidän on käytävä puhelin-kioskilla.

Kummallista kyllä piipitys ei lakkaa vaikka enkelit ovat jo lähteneet toimistosta. Tai oikeastaan ääni ei olekaan piipitystä vaan puhelimen pärinää. Toimisto on sievästi sisustettu, kaikki tytön lempiväriä – vaaleanpunaista! Ai minun on siis vas-

tattava tuohon ihanaan vaaleanpunaiseen puhelimeen, tajuaa tyttö.

II

– Valintamyymälä Hakkarainen, toimitusjohtaja puhelimesta! Tyttö hihkaisee puhelimeen.

– Mitä hiivattia, täälläkin puhuu Valintamyymälä Hakkaraisen toimitusjohtaja! Kuulkaas neiti taidatte maata taas sängynpohjalla, vai? Olet taas myöhässä, sassiin töihin sieltä. Tämä on sitten viivoitettu varoitus.

Tyttö tuijottaa eteensä unisin silmin. Voih, kaikki se ihanuus onkin ollut unta. Enkeleitä ei olekaan olemassa, vain menkat, jotka tuhrivat lakanat.

Kello on kahtakymmentä vailla kymmenen ja tyttö juoksee kohti bussipysäkkiä. Linja-auto näkyy jo viidenkymmenen metrin päässä ja kiihdyttää vauhtia pitkällä suoralla. Tyttö ehtii kuin ehtiikin pysäkillä juuri ennen linja-autoa ja viuhotoo hengästyneitä taivaanmerkkejä kuljettajalle.

Kuljettaja katsoo nopeusmittaria ja päättää olla pysähtymättä. Ei viitsi vaarantaa taas liikennettä tuon tytönheitukan takia, tässä on jo joutunut tekemään ainakin kymmenen vaarallista äkkijarrutusta mokoman myöhästyjän takia. Tulokoon ensikerralla ajoissa.

Tyttö katsoo murheellisena linja-auton perään ja istahtaa pysäkin likaiselle penkille. Inhottava tyyppi, aina parjaamassa ja nyt kun sitten on tosi kyseessä, ei viitsi edes pysähtyä – sitten vielä virnistää naamalla ja vilkuttaa, murehtii tyttö.

– Anteeksi viivytykseni, meillä meni vähän aikaa selvitellessä asioita. Se hakemus toimitusjohtajan hommasta oli hukkunut Taivaan konttorissa jonnekin, mutta ti-

lanne on nyt hallinnassa. Teimme sinusta omistajan samantien!

Tyttö heristelee korviaan, vilkuilee pysäkillä taakseen, eikä usko silmiään kun katse pysähtyy olkapäälle.

– Taasko se alkaa? kysyy tyttö itseltään.

– Mikä alkaa? kysyy yksi kolmesta olkapäällä kyyhöttävästä enkelistä.

– Mä en usko tätä! Oonkohan mä tulos hulluksi, päivittelee tyttö.

– Ei sinä et ole tullut hulluksi, me olemme todellisia. Me hoidamme aina asiat niin, että jos jonkin hakemus ei mene konttorissa läpi tai hukkuu, muutamme kaiken uneksi. Mutta nyt meillä on kiire, tyttöseni, soita nopeasti taksi. Eihän omistaja voi näyttää työntekijöilleen huonoa esimerkkiä myöhästymällä, sanoo Gabrielin näköinen enkeli.

Taksin kiitäessä kohti kaupungin keskustaa, enkelit aloittavat taas riitelyn keskenään. Tyttö istuu takapenkillä hieman tokkuraisena ja tuijottaa taksinkuskin niskaa. Hän on aivan varma, että kuski on sama tyyppi kuin sen äskeinen linja-auton kuljettaja. Kysyessään asiaa enkeleiltä, hän saa kuulla:

– No tämä on meidän tapa hoitaa asioita. Jos jotakuta meidän suojeluksessa olevaa kohdellaan kaltoin, kostamme asian väärintehneelle. Tästä lähtien inhottava linja-autonkuljettaja on sinun henkilökohtainen kuljettajasi, siis alaisesi. Saat antaa takaisin samalla mitalla, kertoo Gabriel.

– Hei, nyt ollaan sit perillä, huudattaa Kalle-enkelin näköinen enkeli.

Tytön astuessa Valintamyymälä Hakkaraisen ovesta sisään, kaikki hänen alaisensa ovat tervehtimässä uutta omistajaa. Tyttö on kovin ilahtunut ja mietiskelee lottoivoitolla tehtäviä vaaleanpunaisia vaate-

ostoksia.

Enkelit ovat luvanneet taksissa lottovoiton lisäksi sukkulalennon ja komean aviomiehen. He ovat ilmoittaneet että tehtävä on nyt suoritettu ja että he palaavat Taivaaseen tekemään loppuraporttia. Tyttö ei ikinä näkisi enää enkeleitä, mutta hänen olisi muistettava, että kaikki tänään tapahtunut on Herran lahja.

Tyttö istuu toimistossaan ja näkee päiväunia komeasta aviomiehestään, kun puhelin alkaa soida.

III

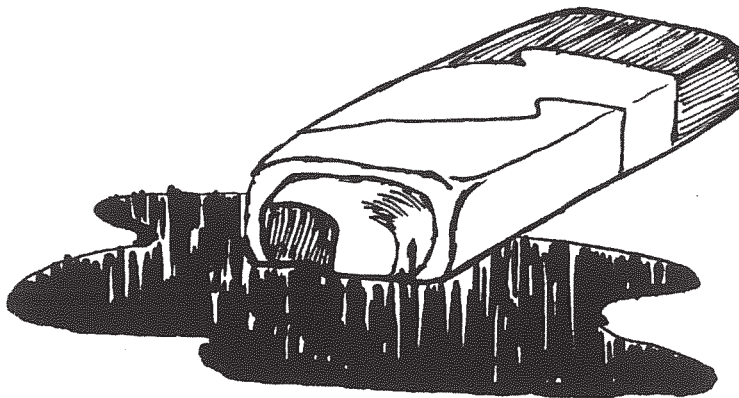
– Valintamyymälä Hakkarainen, omistaja puhelimesta! Tyttö hihkaisee puhelimeen.

– Mitä hiivattia, täälläkin puhuu Valintamyymälä Hakkaraisen omistaja! Kuulkaas neiti, taidatte maata yhä sängynpohjalla, vai? Olet taas myöhässä, sassiin töihin sieltä. Tämä on sitten vihoviivoitettu varoitus.

Tyttö tuijottaa eteensä unisin silmin. Voih, kaikki se ihanuus on sittenkin unta. Enkeleitä ei olekaan olemassa, vain menkat, jotka tuhrivat lakanat, eikun olohuoneen maton. – Jotain on pielessä, en maakaan sängyssä vaan olohuoneen lattialla, miettii tyttö säikähtyneenä. Hänellä on alusvaatteet päällään ja kädessään purkki, jonka kyljessä lukee:

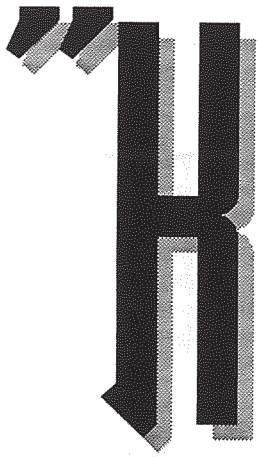
**"TAINNUTUSAINE
Käytetään vain hätätapauksissa.
Vain ammattipätevyiden
hankkineille vahtimestareille."**

Tyttö horjuu vessaan ja katsoo itseään peilistä. Ei siis riittänyt että hän luuli tainnutusainetta hiuslakaksi, kaiken lisäksi aineen piti olla – punaista!

Janos M. Gecko

Juhannuskokko

okossa on setä”, pikku-veli huutaa kokon takana. Joo, niin taatusti. Heitän uuden kuusenrangan kokkoon. Kipinät singahtavat taivaalle kuin tulikärpäset. Hörppään kylmää olutta kädessäni olevasta pullosta joka on niin kylmä, että se polttaa kättäni.

”Ihan hassu setä”, sanoo pikkuveli mietteläästi.

Haen uuden kuusenrangan ja heitän sen nuotioon.

”Älä laita paljon!” huutaa äiti. Käännyin ääneen päin. Siellä ne istuvat, puunrungolla. Minulle tulee mieleen ampu-marata, Pang! ja Pang!

”Polttaa!” huutaa pikkuveli. Poltti näppinsä. Meni koskemaan kokosta pudonneisiin puihin, vaikka kielsin. Ihan oikein sille.

”Mikä sillä on?” äiti huutaa.

”Poltti näppinsä”, minä huudan taikaisin edes katsomatta. Kuusenrangat loppuivat, mutta jäljellä on kasa parimetrisiä koivuja. Kun menen kauemmas nuotiosta, hyttysset syöksyvät kimppuun. Otan koivut ja menen kokon luo.

”Missä pikkuveli on?” huutaa äiti. Heitän puut kokkoon, ja jälleen taivasta kohti singahtaa kipinäsuihku. Kuivat koivut syttyvät heti.

”POLTTAAA!!” huutaa jostain pikkuveli. Huutakoon, ihan oikein sille. Mitäs ei totellut. Istun alas kokon viereen. Pikkuveli on heittänyt tuoreita puita nuoti-

oon, koska siellä kiemurtelee joku. Niin vaari kertoi, tuore puu kiemurtelee nuotiossa.

”Ei se ole tuoretta puuta”, sanoo vaari, ja hymyilee minulle kokosta. Hassua mitä kaikkea muotoja hehkuvat hiilet voivat luoda. Vaarin naama, hymyilevänä, keskellä hiillosta. Samassa vaarin kasvot muuttuvat pikkuveljeksi jonka naama on täynnä rakkoja ja jonka silmät valuvat pitkin poskia, ihan kuin raa’at kananmunat. Suu on auki, mutta ulos ei tule mitään. Lopulta kiemurtelu loppuu, tuoreet puut ovat kuivaneet.

”Aika paistaa makkarat”, sanoo isä. Kokko on hiipunut hieman.

”Miten täällä haisee tällöiselle”, kysyy äiti. Ilmassa on palaneen lihan katku. Se on vain pikkuveli.

”Pistin yhden kuolleen linnun kokkoon”, sanon. Äiti tuhahtaa ja alkaa huuhilla pikkuveljeä. Isä kumartuu kokon ylle makkaroineen. Äiti kävelee sisälle.

”POLTTAA!” huutaa pikkuveli jostain kaukaa. Niskaani alkaa kutittaa, joku tuijottaa. Käännyin. Ei ketään. Isä on vyötäröään myöten kokossa. Jalat hakkaavat, ja hakkaavat.

Otan suuren sylillisen kaadettuja koivuja ja pudotan ne isän päälle. Jalat lakkaavat hakkaamasta, koivu syttyy.

”Missä isä on?” äiti kysyy portailla.

”Meni hakemaan lisää puita”, sanon. Tuoretta puuta, kokossa kiemurtelee. Kaadan uuden lastin koivuja kokkoon. Nyt en näe kiemurtelua, mutta puiden välistä nousee käsi, iho kiehuu irti. Äiti katsoo ja alkaa huutaa. Käteni heilahtaa ja pullo lentää hitaasti, osuu suoraan otsaan. Kumarrun otta-

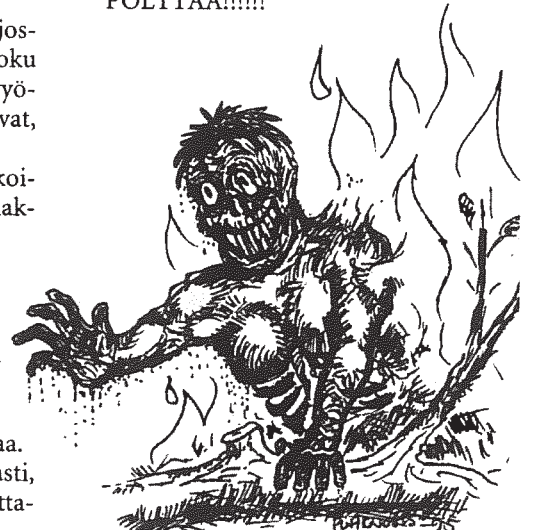
maan lisää koivuja. Äiti makaa kokon päällä, kaksi pientä kättä pitää kiinni. Pikkuveli. Kaadan viimeisen sylillisen koivuja, ja huuto lakkaa. Suljen silmäni. Pyörryttää. Jossain rasahtaa.

Avaan silmäni, ja tuijotan suoraan pikkuveljen tyhjiin silmäkuoppiin. Suu aukeaa ja vääntyy hymyyn, hiiltynyt kieli putoaa ruoholle. Joku huutaa. Pikkuveli väistyy, edessäni on kokko suurena ja hehkuvana. Tunnen lämmön tänne asti. Joku tarttuu olkapäästäni kiinni, isä, toinen silmä valkoinen ja kuollut ja toisessa hiiltynyt keppi. Rakkulainen iho tarttuu kiinni takkiini. Toisella puolella äiti. Hiukset mustat ja kytevät. Naama vääntyy hymyyn, toinen silmä halkeaa ja valuu ulos.

Joku huutaa. Kurkkuun sattuu.

Kokko on lähempänä, minua kannetaan. Hiiltyneet hymyt pilkkaavat minua, tuoretta puuta. Nyt paistetaan makkaraa.

POLTTAA!!!!!!

FINNCON 95

Jyväskylän yliopiston päärakennus 17.–18.6.1995

SCIFIAIHEINEN YLEISOHJELMA salissa C1

lauantai 17.6.

- Olli Kangassalo: ”Protoscifi eli kuinka se alkoi...”
- ”MARS — UNELMISTA TEKSTIIN” (auki); Kimmo Lehtonen, Terhi Törmänen, Jyrki J. Kasvi Kullervo Tiukkanen, Timo Karhunen, diaesitys
- Vonda McIntyre: (aihe ilm. myöh.)
- Simon Penny: (aihe ilm. myöh.)
- Alan Jones: (aihe ilm. myöh.)
- ”EI ENÄÄ YHTÄÄN — BIBLIOFIILIT PUH(K)UVAT”; Juhani Hinkkanen (pj) Pekka Sirkiä, Mölleri, (muut auki)
- ”AIKAKONE-PANEELI eli H.G.Wells, missä mennään nyt?”; Alan Jones (pj), kirjailijat Vonda McIntyre, Storm Constantine, Bruce Sterling sekä robotiikan ja taiteen professori Simon Penny

LAUANTAI-ILLAN NÄYTELMÄESITYS YLIOPISTON JUHLASALISSA C1

- klo 19.00–20.00 Perille asti, puutarhan perilleon John Dowien kokoama monologi Philip K. Dickin kirjoituksista, ”näytelmä todesta ja epätodesta, rakkaudesta ja kuolemasta, toivosta ja surusta”. Max Bremer rakentaa ansiokkaan ja omaperäisen kirjailijakuvan. Liput 30,-

FANTASIAOHJELMA salissa C3(60 paikkaa)

lauantai 17.6.

FANTASIAN VALO JA PIMEÄ

fantasia klo 11.00-15.00

- Suomen Tolkien -seura esittäytyy
- Tolkienseurat maailmalla
- Sormusten Herra -workshop + tolkienäärinen diaesitys; Johanna Vainikainen, Mika-Petri Lauronen, Tero Ykspetäjä
- Bardilaulua Terhi Säilä

kauhu klo 15.00-18.00

- Dark Fantasy esittää
- Mitä sisältäni löytyykään?
- Syövätkö sensuuriviranomaiset lapsia?
- Pahaa sutta ken pelkäisi...

loppupaneeli klo 18.00: EI OLE VALOA ILMAN PIMEÄÄ

sunnuntai 18.6.

- Ari Veintie: ”Out-of-sync”: paranoiaa Dickin tapaan
- Saku Lindhen: ”Scififandomin historiaa — eli kun Asimov pubista ulos heitettiin”
- ”SITÄ SOVINISTISIKAA EN UNOHDA KOSKAAN -PANEELI”; Seppo Hyrkäs (pj), Leena Peltonen & Frank Herbert, Liisa Rantalaiho & C.S.Lewis, Johanna Sinisalo & Robert Heinlein, Terhi Säilä & John Norman
- Storm Constantine: (otsikko ilm. myöh.)
- Bruce Sterling: (otsikko ilm. myöh.)
- Atorox-palkinnon jako
- Johanna Sinisalo: ”Tehdään itse uskonto — taatusti paheksuttavaa!”
- ”SEKSI JA SCIFI — VOIKO ILMANKAAN OLLA?”; Toni Jerrman (pj), P.A. Manninen, Petri Hiltunen, Johanna Sinisalo, Leena Peltonen, diaesitys

Pääsalin ohjelma päättyy noin 18.30

Muu ohjelma:

- Lumimies-palkintojen jako (aika ja paikka myöh)
- Lembasinleivontakilpailu tositolkienisteille (aulassa)

sunnuntai 18.6.

Niin populaaria ja niin hyvää klo 11.00–14.00

Sarjakuvan esittäytyminen

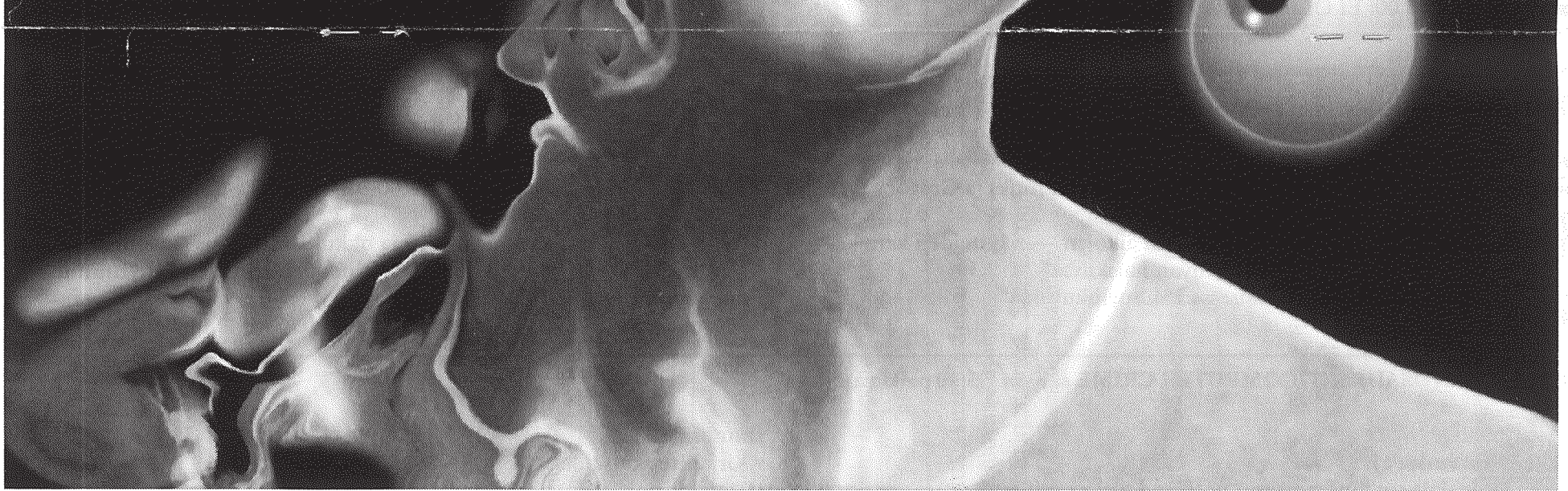
- P.A. Manninen, ”Tulkoon muste — eli mistä kaikki alkoi”
- Helena Sederholm, ”Aku Ankka laskeutuu portaita”
- Jenny Eräsaari, (aihe auki)
- Petri Hiltunen ”Tekstistä lihak/s(eks)i”

• Roolipeliseminaari klo 14.00–19.00 (jatkuu tarvittaessa Kirjailijatalolla)
Saatananpalvontaa vai oppimispelpejä?

- * Roolipelien historia — historian tarinat
- * Roolipelit ja kirjallisuus — tarinat jotka luodaan
- * Roolipelit — oivallinen kielikyöpy vai fantasyjargonia?

JYVÄSKYLÄ

FINNCON 95

Storm Constantine Vonda McIntyre Bruce Sterling

1 7 . - 1 8 . 6 . 1 9 9 5

Paikka: Jyväskylän yliopiston juhlasali. Järjestäjät: Jyväskylän Science Fiction Seura 42 ja Jyväskylän Kesä yhteistyössä Helsingin Science Fiction Seuran, Helsingin Yliopiston SF-klubin ja Aikakone ry:n kanssa.

ILMAINEN SISÄÄNPÄÄSY

ELOKUVAT JA ELOKUVAESITELMÄT salissa C4(170 paikkaa)

lauantai 17.6.

- Kaikille avoin ”From Script To Screen”-työpaja (Alan Jones ja Gregory Day)
- Elokuvia ja kaksi esitelmää klo 14.00–19.00
- Toni Jerrman: ”Scifielokuvien kermat kautta aikojen — näytteiden kera”
  - Jussi Kantonen: ”Italialaisen kulttielokuvan naiskuvat”
  - Jouni Hokkanen ”Saatana länsimaisessa kauhuelokuvassa”

sunnuntai 18.6.

Elokuvia ja kolme esitelmää klo 11.00–16.00

- Tuike Alitalo (aihe auki)
- Nalle Virolainen: ”Magia, noituus ja okkultismi tieteis- ja fantasiaelokuvissa”
- Kimmo Saksanen ”Voiko elokuva olla independent?” (ja lyhytfilminsä ”Sex Education in Alphabetical Order”)
- ”From Script To Screen”-työpaja jatkuu. HUOM! Työpaja on kaikille avoin!

KIRJALLISET KIUSAUKSET/COMPUTER CRIME salissa C5(90 paikkaa)

lauantai 17.6.

- Kirjalliset kiusaukset I
- Markku Lappalainen: ”Informaatio postmodernissa scifissä”
- Scifi/TV-sarjapaneeli — Jukka Halme, Tuomas Lähdeoja, Jukka Räsänen
- Storm Constantine: ”Kokemuksia meiltä päin”
- Kustantajatapaaminen: ”Miten tarjoan tekstini kustantajalle?”
- Computer Crime — kuuma hakkeri-iltapäivä eli mitä 'hakkeri' todella alunperin tarkoitti? Mukana Suomen huiput ja tietysti Bruce Sterling

sunnuntai 18.6.

- Kirjalliset kiusaukset II
- Tieteiskirjoittajakurssin tuloksia
- Suomen tieteiskirjoittajat: Arvaa novelli -kisa
- Tero Norkola: ”Mitä! Voiko scifiä tutkia akateemisesti?”
- Runonlausuntaa (Tolkien, Poe, Haarikko)
- Vonda McIntyre: ”Ulkomaisen vieraan puheenvuoro”
- Kääntäjätapaaminen: Sirkka Heiskanen-Mäkelä, Leena Peltonen, Marja Sinkkonen

---

LAAJAVUORI perjantaina 16.6.1995

Perjantaina Jyväskylään kokoontuvat myös kymmenet Suomen Tolkien-Seuran alajärjestöt eli smialit. Tapahtuman nimi on luonnollisesti MIDDLE-Err... jossa Suomen smialseurat esittäytyvät ja pitävät eri kivaa Laajavuoressa. Enemmän tietoa ja etukäteisilmoittautumiset: Teemu Pasanen, EMT 25 A 12, 40740 Jyväskylä, puh: 941-252 564 (klo 19-20), tai email: dejavu@voimax.voima.jkl.fi; Tapahtuman järjestää Jyväskylän smial Everholtin metsäsiat.

KIRJAILIJATALO perjantaina 16.6.1995 klo 18.00–

Vapaamuotoinen illanvietto teemalla ”Tuo tekstisi ja häpäise itsesi”; paikalla ovat ulkomaiset kirjailijavieraat sekä osa kotimaisista vieraista. Illan aikana puretaan kevään 1995 aikana pidettävän tieteiskirjoittajakurssin tulokset joita tullaan esittelemään myös Finnconissa. Tuo mukanasia omia, häpeällisen huonoja tekstinkappaleitasi, tarinoita totaalisista flopeista ja epäonnistumisista, sekä käsittämättömän huonoja aiheita muiden iloksi ja kärsimykseksi! Paikalla pidetään mm. raapalekilpailu ja harrastetaan muutakin kirjallista iloittelua eri teemojen alla. Tilaisuus on avoin ja maksuton.

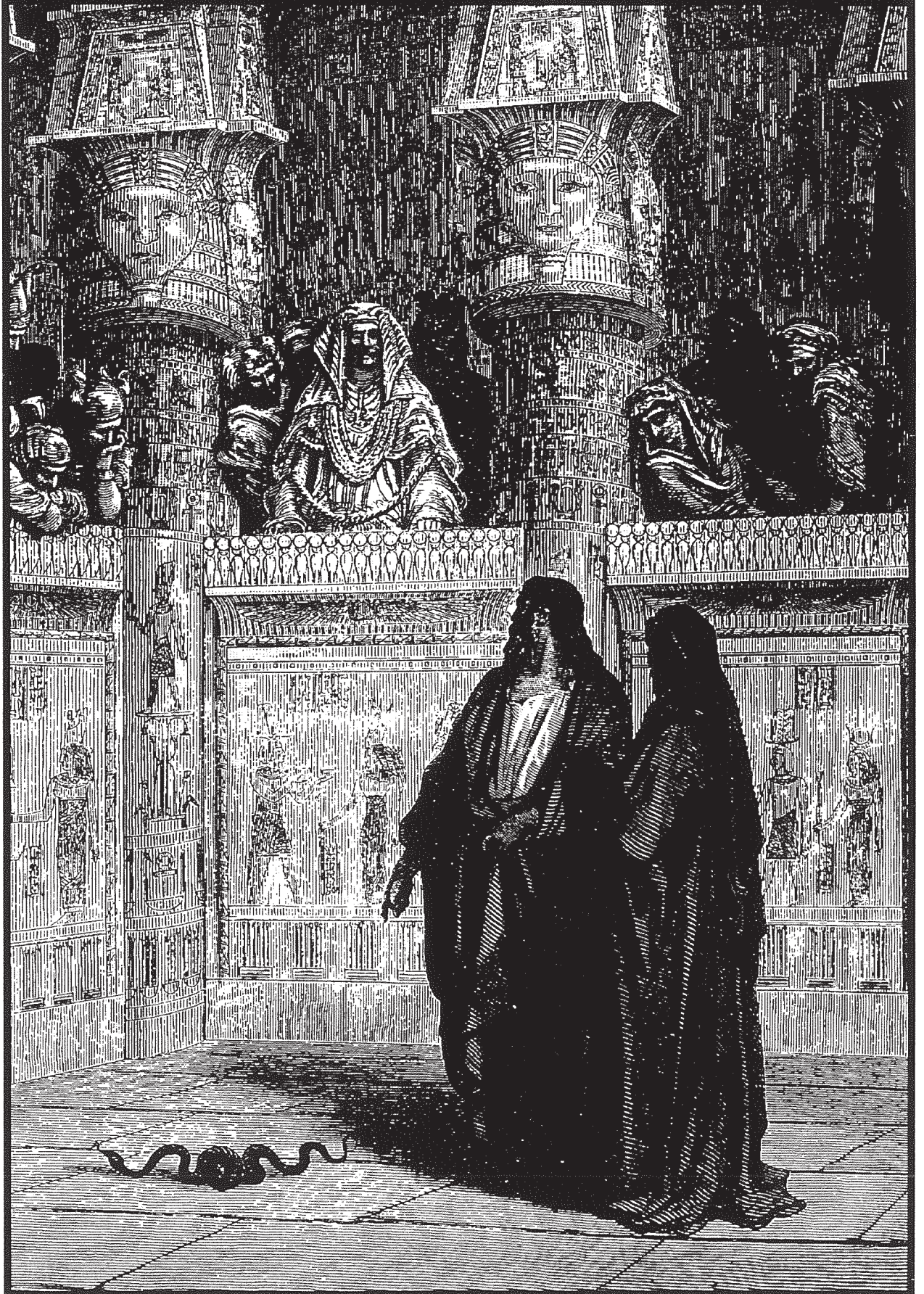
A-SALI (Kauppakatu 30) perjantaina 16.6.1995 klo 22:30– SATYRICON Populaarikulttuurin rituaalit uskonnollisen kokemuksen uusprimitiivisenä sijaisena, massakulttuurin synnyttämät massakultit, vaihtoehtoiset elämäntyyli- taiteen liikkeellepanevana voimana, hedonistinen karnevaali ilman sitä seuraavaa paastoa — moderni maailma luo nahkansa ja tanssii esiin petomaisen alastomana. Antiikin Rooma tänään: Jyväskyläläisten undergroundvoimien, Harmony Group'in ja Kesän yhteistyönä syntyy SATYRICON, mukana ARS'95-näyttelyssä esiintyneen ja Venetsian Biennaaliin osallistuvan Marianna Uutisen äänikollaasit, Jean Genet'in ja Kenneth Anger'in kokeelliset elokuvat, installaatioita ja ilmestyksiä. Tapahtumaa liikuttaa läpi yön jatkuva tanssimusiikki, ja alkuillasta näyttäytyvät nuoret taiteilijat — grafiikkaa, stand-up-komiikkaa, kokonaistaideteoksia.

TANSSISALI LUTAKKO lauantaina 17.6.1995 klo 20:00– ILLANVIETTO

Tarjolla hyvää musiikkia, halpaa juomaa sekä luonnollisesti NAAMIAISKILPAILU! Juontajana Johanna Sinisalo; Parhaat palkitaan, naamiaispuvulla sisään ilmaiseksi (muuten 10,-); etukäteisilmoittautuminen naamaiskilpaan osoitteella Otto Mäkelä/Paula Heinonen Cygnaeuksenkatu 7 E 46, 40100 Jyväskylä, puh: 941-613 847, email otto@jyu.fi tai paula@jybox.jyu.fi

Kosmoskynä

1/1995

S	Sisällysluettelo ja seuran tiedot.....	2	S
i	Päätoimittaja ärisee.....	3	i
s	Puheenjohtajan pulinat.....	4	s
ä	Uusi hallitus esittelee itsensä.....	5	ä
l	Algis Budrys: Kirjoittaminen.....	6	l
t	Viisauksia viisailta.....	10	t
ö	Uutinen.....	10	ö
	Kuvitteellinen maailma.....	11	
	Irma Hirsjärvi: Jotkin asiat eivät muutu koskaan....	12	
	Musta aukko.....	17	
	Kirjoittajakurssi.....	18	

Suomen Tieteiskirjoittajat ry.

Hallitus vuonna 1995:

Puheenjohtaja
Eeva-Liisa Tenhunen
Tuuskalantie 17 G 337
00940 Helsinki

Muut hallituksen jäsenet

Eeva Jaeger
Lauttasaarentie 27 A 16
00200 Helsinki
Puh (90) 682 0337

Toni Jerrman
Junailijankuja 1 B 29
00520 Helsinki
Puh (90)140 486

Marko Kivelä
Siltavoudinkatu 7 B 11
00640 Helsinki
Puh (90) 728 4320

Tapani Ronni
Korppaanmäentie 36 B 16
00300 Helsinki
Puh (90) 436 2086

Yhdistyksen postisiirtotili on 800019-1746 033

Jäsenmaksu vuodelle 1995 on 60 mk. Jäsenmaksu on sama kuin Kosmoskynän tilausmaksu, mutta tilaajalle ei kuulu jäsenyyden mukanaan tuomia etuja (lähinnä alennuksia kirjoittajakurssin ja arvostelupalvelun hinnoissa). Maksukuitissa tulee mainita mikäli haluaa tilata ainoastaan lehden, mutta ei liittyä jäseneksi.

Kosmoskynään tarkoitettua materiaalia lukuunottamatta tulee kaikki kirjeet (osoitteenmuutokset yms.) osoittaa seuran puheenjohtajalle Eeva-Liisa Tenhuselle. Kosmoskylään tarkoitettut tekstit tulee sen sijaan lähettää suoraan Marko Kivelälle.

ISSN 0785-2517

Päätoimittaja ärisee!

Ensin kuitenkin vikinää, eli katsaus lehteen. Kosmoskynän tämän vuoden lehdistä no. 2 ilmestyy FinnConiin ja on toivoakseni hieman normaalia paksumpi (n 32 s.) ja on pelkkä Kosmoskynä. Kolmonen saattaa olla yhteistyönumero Suomen Tolkienin seuran Legolas-lehden kanssa ja no. 4 on todennäköisesti Kosmoskynä-Marvin. Varsinkin kolmosen kohtalo on kuitenkin vielä vahvistamatta, joten saas nähdä kuinka käy. Jos tämän yhteislehti-idean saama vastakaiku on myönteistä jatkaa Kosmoskynä sen puitteissa luultavasti myös ensi vuonna - tosin toisen päätoimittajan toimesta.

Missä lienevät Kosmoskynän rajat? Kun olen tehnyt tätä lehteä, tilannut artikkeleja, ruinnanut tekstejä, olen monasti joutunut miettimään minkälaista lehteä oikein olen tekemässä. Edelleen tämä on ongelma, sillä vaikkei juuri tämän nimenomaisen lehden aikaansaamisessa ollut pääkirjoitusta lukuunottamatta minkäänlaista vaikeutta, tuntuu lehti lehden jälkeen vaikeammalta keksiä uusia aiheita, uusia kirjoittajia lehtemme sivuille - osin sen takia, etten oikein tiedä sopsisiko jonkin tietty artikkeli tai jokin tietty lähestymistapa lehteen ja osin koska en yksinkertaisesti keksi uusia ideoita joiden toteuttamiseen voisin värvätä kirjoittajia.

Tietenkin Kosmoskynä on kirjoittajien lehti jonka tulisi keskittyä kirjoittamiseen kaikkine osa-alueineen, mutta yhä voimakkaammin minusta tuntuu, että pelkkä kirjoittamisesta kirjoittaminen ei riitä. Olen miettinyt mahdollisuutta kerätä/teettää kirjoittamiseen keskittyviä strippejä lehtemme piristykseksi, olen jopa alkanut peräännyä novellikielteisestä linjastani, mutta silti jotain tuntuu puuttuvan, jokin mahtava idea joka toteutuessaan kruunaisi lehtemme.

Valitettavasti tuo "idea" loistaa poissaolollaan ja ja kaikki mitä voin on tehdä tätä nykyistä Kosmoskynää kykyjeni mukaan, Kosmoskynää kaukana täydellisyydestä, vain yhtä lehteä lehtien joukossa.

Tuo ylläoleva oikeastaan kertoo aika paljon asenteestani Kosmoskynään, ja sen voitaisiin sanoa

toisinkin, ehkä kiteytettynä näin: "Kosmoskynä on minulle nykyään kuin työ tai velvollisuus, mutta haluaisin tehdä siitä edes kerran enemmän, haluaisin tehdä siitä taideteoksen ilman kompromissejä ja löytää sen "idean" joka tekisi lehdestä ainutkertaisen - valitettavasti tiedän, etten ainakaan nyt pysty siihen."

Myönnettäkööt, että odotan itseltäni mahdollisuuksia, sillä jokaisessa numerossa ei lehti voi uudistua, eikä jokainen uusi lehti voi olla parempi kuin edellinen, mutta silti jokainen uusi Kosmoskynä tuntuu pikemminkin epäonnistumiselta kuin saavutukselta.

Jotta herkistely vietäisiin loppuun saakka lopetan tämän pääkirjoitukseksi sanotun lepertelyn eräällä aforismiyritelmällä jonka väsäsin pari vuotta sitten.

Taiteen yksi merkittävimmistä päämääristä on kautta aikojen ollut ihmisten viihdyttäminen. Nyky-

aikana kuitenkin osa taiteilijoista on irtisanonut itsensä ja taiteensa tästä tehtävästä - ja vieläkin enemmän; he suhtautuvat halveksuvasti kaikkeen viihdyttävään. Tosiaankin, viihde on aina ollut ja on aina oleva osa taiteen kenttää, sanovatpa nämä "tositaiteilijat" mitä tahansa.

Ja koska tilaa on vielä jäljellä laitan toisen asiaan liittyvän aforismini vielä sivun täytteeksi.

Myös vakavien taiteilijoiden tulisi miettiä teostensa viihdearvoa, sillä viihdyttävällä tavalla välitetyt sanomat leviävät paljon laajemmalle kuin tylsästi, tai jopa järkyttävästi esitetyt. Jos taiteilija todella haluaa vaikuttaa maailmaan, ei kahdenkymmenen tai kahden sadan jo valmiiksi melkein samoin tavoin ajattelevan yleisön tavoittaminen edesauta sitä lainkaan. Vain sellaiset teokset, joilla on edellytyksiä levitä taidepiiriin ulkopuolelle, voivat saada mitään muutosta aikaan.

M.K

Puheenjohtajan pulinat

Yhdistyksen edellisen hallituksen vuosikokoukselle esittämä satokatsaus kertoi, että kymmenvuotinen kaski oli maaperältään köyhtynyt siinä määrin, ettei pellostä pystytty kuokkimaan kuin pikiriikkisiä pottuja. Yksi suuri peruna kuitenkin löytyi kattilaan ja se tarjoi tiin yhdistyksen jäsenistölle kuumana. Oli harkittava yhdistyksen lakkauttamista.

Höyryävä perunamuusi poltikin jäsenistön kieliä. Keskustelu asiasta oli vilkasta ja asiallista. Ei sorruttu syyttelämään, vaan todellakin yhdistyksen jatkamisen puolesta vuosikokoukseen osallistuneet etsivät rakentavia ehdotuksia. Voisi sanoa,

että talkoohenki vallitsi ja näytti siltä että kaskeen sytytetty uusi tuli otti kipinää ja tuhka-aukealle voitaisiin istuttaa uusia ituja.

Uusi hallitus on kapteeni laivassa, mutta ei jumala taivaassa. Yhdistyksen elinvoima on sen jäsenissä. Puheenjohtajana itse toivoisin, että jäsenet aktiivisesti ottaisivat kantaa yhdistyksen toimintatavoitteisiin Kosmoskynän Mustan aukon palstoilla. Esittäkää myös toivomuksia niistä asioista, joihin lehtemme pitäisi artikkeleissaan kajota.

Tämän hallituksen tarkoituksena on kahden

viikon välein kokoontua keskustamaan yhdistyksen juoksevista asioista sekä toimintatavoitteista. Koska kysymys on suuresta elvytyksestä, olemme päätyneet kohentamaan niitä perusasioita, jotka yhdistyksen säännöissä on lueteltu.

Uusi hallitus pyrkii päällimmäisenä korostamaan sitä, että Tieteiskirjoittajat ry on valtakunnallinen yhdistys, vaikka kotipaikkana toimiikin Helsinki. Tämän vuoksi yhdistys ryhtyy mainostamaan itseään ympäri Suomea eri scifi-julkaisuissa. Kosmoskynä-lehtemme koettaa löytää uusia lukijoita sekä jäseniä yhteisjulkaisujen avulla. Ensimmäinen numeromme ilmestyykin Jyväskylän scifi-seuran kanssa Aliensti/Kosmoskynänä.

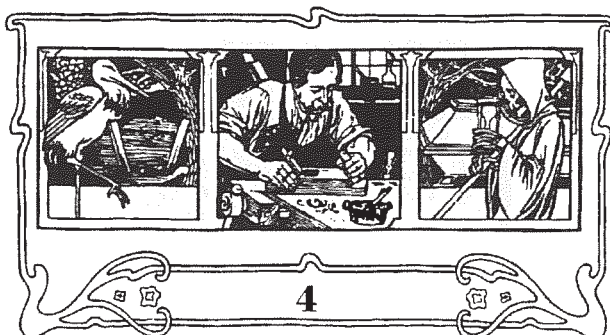
Hallitus koettaa myös murentaa sen käsityksen, että Tieteiskirjoittajat ry olisi fiktiota julkisuuteen saattaneiden eliittikirjoittajien salaseura. Meidän joukkoomme on tervetulleita esseistit, pakinoitsijat, kriitikot,

kääntäjät, ym. kynänkäyttäjät. Kun Tieteiskirjoittajat järjestää kirjoituskurssin Jyväskylässä 22-23.4.1995, toivomme hartaasti, että kurssille ilmoittautuisi rohkeasti myös ensikertalaisia tutustumaan spekulatiivisen kirjoittamisen saloihin.

Lopuksi koko jäsenistölle. Puhukaa ja mainostakaa yhdistystämme lähipiirissänne ja tuokaa asiasta kiinnostuneita ihmisiä joukkoomme!

STK:n puheenjohtaja

**Eeva-Liisa
Tenhunen**

UUSI HALLITUS

Eeva Jaeger

Kiireinen Nokialainen joka ei itse ehtinyt tehdä omaa henkilökuvaansa, joten päätoimittaja joutui asialle. Naurustaan kautta maan tunnettu Stk:n edellinen puheenjohtaja jatkaa ansio-kasta toimintaansa hallituksessa, mutta nyt aikataululle sopivammassa tehtävissä. Hassua kuinka vähän ihmisestä tietää... No, tietämättömyyteni tunnustan kehotan teitä tutustumaan häneen henkilökohtaisesti, ainakin jos katsotte tarpeelliseksi tietää hänestä enemmän.

Toni Jerrman

Olin jo aikoinaan mukana ensimmäisessä suuressa kirjoittajaringissä. Sen pohjalta perustimme Suomen Science Fiction Kirjoittajat -yhdistyksen, nykyiseltä nimeltään Suomen Tieteiskirjoittajat. Noina alkuvuosina oli kunnia kuulua järjestön hallitukseen, ja muutenkin aktiviteetti oli korkealla. Silloin en kiireiltäni koskaan ehtinyt mukaan. Nyt on vielä kiireempi, mutta silti olen hallituksessa. Helsingin SF Seuran Tähtivaeltaja-lehden päätoimittajana tiedän, kuinka tarpeellinen kirjoittajia kouluttava järjestö on - minähän ne meille tarjotut novellit joudun lukemaan! Toimin myös Helsingin Yliopiston SF Klubissa, Finnconejä olen ollut järjestämässä, Radiomafian Vapaalla vyöhykkeellä puhun scifistä & kauhusta, sf-mafia -toimintaa olin käynnistämässä, ulkomaan yhteyksiä on, kirjoihinkin on kirjoitettu, esitelmiä pidetty jne. jne. 100 sanaa täynnä, nyt Simon Ingsin kanssa kaljalle!

Marko Kivelä

Kosmoskynän päätoimittaja, kuivahko kaunosielu sekä saivartelija. "En tahdo provosoida mutta..." siis henkilö jonka huumoria ei juuri kukaan Tuomas Collianderin lisäksi ymmärrä. Lievästi kriittinen henkilö joka ei ainakaan selvin päin tunnusta mitään alaamme liittyvää hyvää paremmaksi. Vihaa auktoriteetteja ja halveksii niitä joiden ihailu tekee tähdestä tähden. On vakaasti sitä mieltä, että jokaisen ihmisen ensimmäinen ja suurin velvollisuus on ajatella itse (ja omak-sua sitten Marko Kivelän näkökanta - EI!(kai?)). Suurin saavutus on kai Mundane ja pienin olemassaolo. On useimmiten pukeutunut partaan ja ottaa mielellään siideritarjoukset vastaan. Ei juo olutta. Ai niin, harrastaa enemmän tai vähemmän passiivisesti kirjoittamista, mutta ei pidä tekstejään VIELÄ julkaisukelpoisina.

Tapani Ronni

esittäytyy

Marko Kivelä halusi Kosmoskynään jokaisen hallituksen jäsenen lyhyen esittelytekstin, joten saamansa pitää. Minä olen 30-vuotias pitkän linjan sf-harrastaja. Olen toiminut STk:ssa aktiivisesti jo monta vuotta ja ollut hallituksessa neljä vuotta, mm. sihteerinä ja varapuheenjohtajana. Nyt olen pelkkä tyytyväinen rivijäsen.

Näinä vuosina olen avustanut Kosmoskynää, organisoinut kirjoittaja- ja sarjakuva-kursseja ja yrittänyt urheasti

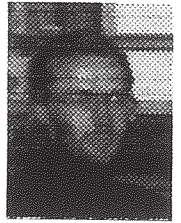
kaupitella suomalaisten sf-novellien käännöksiä maailmalle (eivät ole vielä ylittäneet julkaisukynnystä). Olen myös suomentanut lukuisia novelleja eri sf-lehtiin ja antologioihin ja kirjoittanut itsekin muutaman pikku novellin. Olen myös harrastanut ulkomaansuhteita Euroopan maiden fandomin kanssa ja hankkinut liitännäisjäsenyyden American Science Fiction and Fantasy Writers Association -yhdistykseen, joka vastaa toimenkuvaltaan STk:ta, mutta on tietenkin paljon suurempi.

Siviilielämässäni olen molekyylibiologian alalta väitöskirjaa puurtava jatko-opiskelija. Työt vain tahtovat häiritä lukuisia harrastuksia, mutta ehkä ensi vuonna helpottaa kun väitöskirja valmistuu.

EEVA-LIISA TENHUNEN, puheenjohtaja

Yhdistyksen veteraaneja, joka aikaisemmin on istunut hallituksessa vuosina 1989-1991. Pakinoitsijana Kirjakuorinaisena Kosmoskynässä. Opinnot aikanaan keskittyivät historiaan ja kirjallisuuteen. Mikkelin kirjoittaja-opistossa suoritettua luovan kirjoittamisen ohjaajan kurssin jälkeen toimi puoli vuotta Nuoren Voiman Liiton kirjeohjaajana. Oma fiktiivinen kirjoittamistyylini mieltynyt fantasiaan, jossa on myyttiaineita sekä Kalevalasta että suomalaisesta muinaisuskosta. Näistä aiheista on julkaistu alan lehdissä sekä artikkeleita että fiktiivisiä novelleja. Biblioofiili. Harrastelija etnologi ja sukututkija. Varsinainen puhemylly, jos pääsee vauhtiin. Luonne kaksijakoinen; välistä boheeminen ja joskus jopa narsistinen. välistä napakka opettajatyyppi.

KIRJOITTAMINEN

Algis Budrys

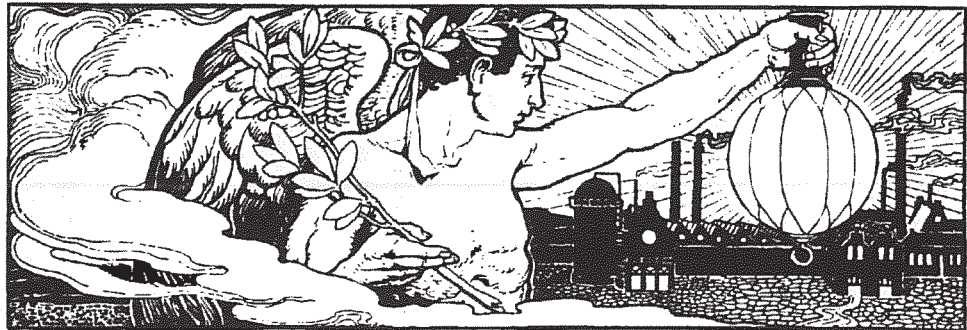
OSA 4

*Writing, Part Four**Published with the permission of the author. Translated by Tapani Ronni.**Esimerkki puuttuvasta kliimaksista, joka itse asiassa ei puutu*

Kolmella viimeisellä kerralla olen kertonut sinulle kertomuksen kolmesta osasta, ja sanonut, että jotta ne olisivat tarina, jonkin muun sijasta, kaikkien seitsemän osan täytyy olla siellä. Tämä on totta. Mutta on myös totta, että tarinoita lukiessa se ei aina tunnu pitävän paikkaansa. Miksi näin on?

Jotkin hyvin menestyneet kaunokirjalliset tuotteet eivät ole olleet tarinoita. Tämä pitää paikkansa todennäköisemmin silloin, kun juttu on lyhyt: mitä lyhyempi se on, sitä todennäköisemmin se on pila. Pilan ei tarvitse olla hauska: sillä pitää olla se ominaisuus, että se on yhden idean juttu keinotekoisessa miljöössä. Kaikki miljööt ovat tietenkin keinotekoisia, mutta pilajutussa ne ovat ilmeisen keinotekoisia, jotta idea olisi räikeä. Useimmat pilajutut ovat hauskoja, ja niillä on pitkä huumorin perinne takanaan. Huumori nojaa pitkälti räikeyteen, ja niinpä lukija odottaa jotain hauskaa kun hän kohtaa miljöön, joka on sopiva jutun kärkeä varten. Mutta monet pilajutut, erityisesti silloin kun ne kirjoitetaan ja myydään kaunokirjallisilla markkinoilla, eivät ole niinkään hauskoja, vaan pikemminkin huumorin rajoilla. Damon Knightin "Not With a Bang" on yksi esimerkki.

Siinä yksinäinen mies selviytyy maailmanlaajuisesta ydintuhosta.

Hänellä on kuitenkin taipumusta outoihin kohtauksiin: hän saa silloin tällöin tilapäisiä halvauskohtauksia. Hänellä on kuitenkin nyt (tilapäinen) vastamyrky. Hän kohtaa lopulta viimeisen hengissä säilyneen naisen ja nainen on häneen hullaantunut. Naisella on outo piirre: hän on patologisen ujo. Mutta nainen suostuu antamaan hänelle vastamyrkyä kun hän sitä tarvitsee, ja mies antaa hänelle koko varastonsa. Sitten hän pyytää

anteeksi ja poistuu miestehuoneeseen, astuu sisään, ovi sulkeutuu hiljaa ja halvauskohtaus iskee. Nainen ei mene milloinkaan miestehuoneeseen. Mies on tuhon oma. Tästä syntyy pila.

Tämä on hyvin hankala muoto aloittelevalle kirjoittajalle. Jopa etevälle kirjoittajalle tämä muoto on vaikea, jos hänellä ei ole taipumuksia. Tämän johdosta pilajuttuja julkaistaan harvoin, koska niitä kirjoitetaan vähän. Tarina toisaalta soveltuu lähes jokaiselle.

Ymmärrä minut oikein. Sinulla on erinomaiset mahdollisuudet, jos harjoittelet riittävän kauan, oikeita asioita, ja vain niitä, että myyt tarinan - kenties useamman kuin yhden - oli sinulla sitten lahjoja tai ei. Tarinan.

Lahjakkuus - joka on muuten niitä sanoja joille ei ole tarkkaa määritelmää - on valtavasti yliarvostettu hyödyke. Loppujen lopuksi voiton saa kovalla, sitkeällä työllä. On suuremista, jos olet lahjakas ja teet kovasti töitä. Mutta

vaikka sinulla ei olisi kovinkaan paljon lahjoja tai ei lahjoja ollenkaan, kova työ vie sinut päämäärään ennemmin tai myöhemmin.

Homman juju on tietenkin tuottavuus. Oletko halukas tekemään niin paljon töitä kuin sinulta ehkä vaaditaan? Useimmissa tapauksissa vastaus osoittautuu olevan ei. Useimmissa sellaisissa tapauksissa se on asianmukainen päätös. Jokin muu palkitsee paremmin yhtä suuren määrän

kovaa työtä. Mutta jos haluat kovasti kirjoittaa, eikä sinua pysäytä mikään, ja jos harjoittelet oikeita asioita, onnistut todennäköisesti lopulta.

Mutta puhe oli seitsemästä osasta, niiden näennäisestä poissaolosta joistakin tarinoista. Seitsemän osaa ovat 1) henkilö 2) taustassa 3) ongelman kanssa 4) koettaa ratkaista sen, mutta 5) epäonnistuu, koska hän ei ymmärrä sitä lainkaan, ja epäonnistuu taas vaikka hän ymmärtää sen paremmin, ja taas kerran vaikka hänen panoksensa ovat kasvaneet ja 6) onnistuu lopulta kun kaikki on pelissä, yhdennelätoista hetkellä, ja 7) luotettava henkilö astuu esiin ja sanoo: "Tarina on todella lopussa."

Kun kirjoittaja on hankkinut tietyn määrän kokemusta, ja jos hän valitsee niin, käsikirjoituksella voidaan pelata melko paljon - joissakin tapauksissa hämmästyttävän paljon. Muista, että käsikirjoitus ei oletarvina. Niinpä käsikirjoitus ei mahdollisesti sisällä koko tarinaa sanojensa sisällä.

On olemassa ääritapauksia. Roald Dahlin tarina "The Man From the South" esimerkiksi. Siinä mies pysähtyy saluunaan kaupungissa jossa hän on muukalainen, tarkoituksenaan pelkäänsä haukata pieni lounas matkan varrella. Odotellessaan tarjoilijaa hän alkaa syyttää savuketta, mutta hänet pysäyttää ehdot-

tomaan sävyyn kauhea pikkumies, joka on syök-synyt baarijakkaraltaan. "Lyön vetoa että sinä luulet että tuo syytty!" kauhea mies julistaa.

Näkökulmahenkilömme katsoo sytytintä kädessään. "Toki", hän sanoo, "tämä sytytin toimii yleensä ensi yrittämällä."

"Lyön vetoa ettei toimi. Lyön vetoa -" ja kauhea mies nimeää mäellä olevan talon, sen ulkopuolelle pysäköidyn Rolls Roycen, satamassa odottavan jahdin ja mitä kaikkea. Näkökulmahahmomme on tolaltaan; hän huomaa kanta-asiakkaiden tuijottavan häntä. Hän tajuaa äkkiä olevansa täysin olosuhteiden armoilla ja että hänellä luoja kiitos on ulospääsytie.

"Minulla ei ole mitään mistä löisin vetoa", hän sanoo. "Olen pelkkä tavallinen heppu. Joten olen pahoillani, mutta -"

Kauhea mies tempaisee takkinsa alta lihakirveen. "Sinullahan on sormi?"

Ja tilanne kehittyy, niin että lopulta miehemme on pöydän ääressä, yksi käsi sidottuna pöytään ja pikkusormi ojossa, kauhean miehen lihakirves on koholla, ja savuke on miehen vapisevilla huulilla kun hän nostaa sytyttimen ja valmistautuu iskemään tulen -

Silloin ovi paiskataan auki. "Lopettakaa", sanoo kauhea nainen, joka on tullut sisään. "Älkää tehkö sitä! Hän ei omista yhtään mitään siitä, mistä on lyönyt vetoa! Hän ei omista taloa mäellä, ulos pysäköityä Rolls Roycea eikä jahtia satamassa! Ei! Ne ovat minun! Kaikki minun", nainen sanoo heiluttaen kättä, josta puuttuvat lähes kaikki sormet.

Ja siihen käsikirjoitus loppuu. Ja vasta lopussa ymmärrät, että näkökulmahahmo, jonka Dahl on antanut sinulle, ei ole tarinalle tärkeä, paitsi että jonkun piti toimittaa mukaan käsi ja naivius. Tarina kertoo miehestä ja naisesta, jotka elävät tässä kaupungissa, rajattoman kyllästyneinä, hakaten

paloja irti toisistaan, ja nyt ohikulkijoista, mikä jatkuu ja jatkuu kunnes toinen tappaa toisen tai ohikulkevan muukalaisen, tai molemmat. Vaikuttaa aavis-

tuksenomaisesti siltä, että se omaisuus, josta he käyvät kamppailua, on ehkä ollut osa isoa kartanoa, jonka perillisiä he ovat. Vaikuttaa siltä- ihan yhtä vähän - että *kumpikaan* heistä ei omista tätä omaisuutta. Mutta siellä jossakin on selvästi tarina kehittyvässä, minkä naisen sanat ja ele todistavat, ja kliimaksi on vielä tulossa.

Dahl oli pirullisen älykäs novellisti: koetapa kirjoittaa häntä paremmin.

että on oikeassa paikassa. "Minä haluan", hän sanoo, "vähän teidän petteämätöntä lemmentuomaanne."

"Ahaa, lemmentuomaa. Voin toki myydä teille vähän sitä, mutta se on tosi tavallinen tuote. Ettekö sen sijaan olisi kiinnostunut täysin huomaamattomasta myrkystämme?"

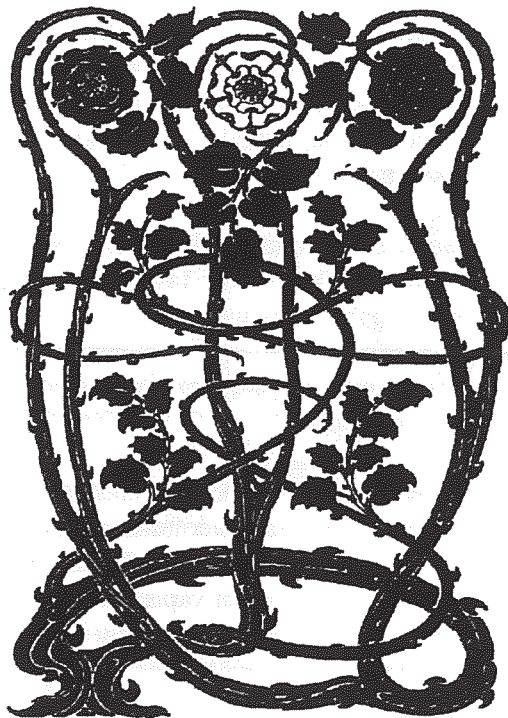
"Oletteko hullu? Haluan vähän lemmentuomaa. Olen tavannut maailman ihmeellisimmän tytön, mutta hän ei pidä minusta. Haluan hänen rakastavan minua, menevän kanssani naimisiin, pitävän huolta kaikista tarpeistani, kuuntelemaan joka sanani, olemaan kyvytön olemaan erossa minusta missään olosuhteissa!"

"Ahaa. No, ymmärrän, mutta meidän huomaamaton myrkkyämme -"

"Lopettakaa! Myykää minulle lemmentuomaa. Kuinka paljon se maksaa?"

Mies kohauttaa harteitaan ja nappaa hyllyltä pikku pullon. "Viisikymmentä senttiä. Tässä. Meidän huomaamaton myrkkyämme on paljon kalliimpi: teidän täytyy luovuttaa koko omaisuutenne. Mutta -"

"Lopettakaa! Tässä on kaikki mitä haluan", nuori mies sanoo, sieppaa pullon, iskee tiskiön viidenkymmenen sentin kolikon ja kävelee takaisin etuovelle. Hän pysähtyy ovelle ja kääntyy takaisin kaupanpitäjään päin ja sanoo: "Hyvästi" ja poistuu ovesta kello kilisten. "Au revoir", sanoo kauppias.

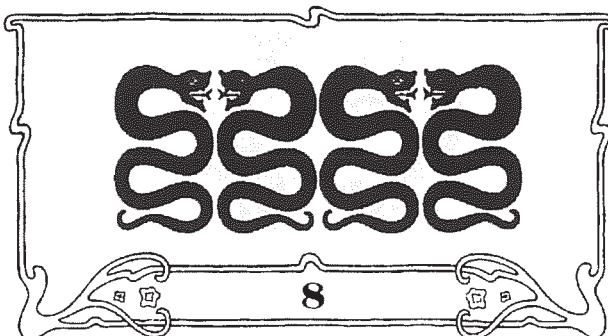

Ainakin yksi kirjoittaja onnistui. John Collier kirjoitti monia suuria novelleja, joihin lukeutuu "The Chaser". Siinä nuori mies etsii syrjäkadulla, kunnes tulee synkän ja omituisen kaupan luo, jonka kilvessä lukee "Kauppa". Siellä on täytettyjä alligaattorinpoikasia ja kristallipalloja ja himmeästi valaistussa ikkunassa on jotain, joka on joko sarvivalaan tai yksisarvisen sarvi. Nuori mies menee sisään ja jousen varassa kilisevä kello ilmoittaa hänen läsnäolostaan. Hyllyt on lastattu täyteen kaikenlaista ikivanhaa tavaraa tai muuta roinaa, ja kaukana niiden takana on tiski, ja sen takaa nousee seisomaan varttunut herrasmies, joka kysyy kohteliaasti: "Miten voin auttaa teitä, herra?"

Nuori mies katsoo ympärilleen varmistaen,

Jos et ensiksikään tiedä, että "au revoir" tarkoittaa "näkemisiin", juttu ei toimi. Mutta kun Collier kirjoitti sen, hänellä oli täysi syy uskoa, että suurin osa hänen yleisöstään tiesi sen. Hän otti toisen, paljon suuremman riskin. Juttu riippui siitä, olisiko hänen yleisönsä riittävän kypsä tajutakseen, että se mitä nuori mies kuvitteli haluavansa, muuttuisi pian hänelle sietämättömäksi. Mutta siihen mennessä iso osa maailmaa tiesi mitä

odottaa John Collierilta, ja ahmi sen innolla.

Novellissa "The Chaser", kuten myös novellissa "The Man From the South", voit etsiä koko käsikirjoituksen läpi löytämättä kaikkia seitsemää osaa.

Seitsemän osaa eivät ole vielä kokonaan tapahtuneet: kliimaksia ei ole vielä ollut. Mutta juuri siksi, että me odotamme kaikkia seitsemää osaa, ja ne tapahtuvat tulevaisuudessa, tarinat toimivat. (Ne muuten toimivat siitä riippumatta, mikä varsinainen osa 6 mahdollisesti olisi, niin kauan kuin kaikki mahdolliset osat 6 ovat tyydyttäviä.) Ne eivät ole pilajuttuja, vaikka "The Man From the South" lähes muistuttaa sellaista. Ero niiden ja "Not With a Bang" -novellin välillä on se, että me näemme kliimaksin hämmöttävän tulevaisuudessa, mutta se ei ole vielä tullut.

Alku	Keskiosa	Loppu
①	④	⑦
②	⑤	
③	● ⑥	

(6) on kliimaksi. Se ei mahdollisesti ole mukana käsikirjoituksessa.

Tämä on OK. Muistat, että vaikka käsikirjoitus kulkee vasemmalta oikealle, alusta loppuun, ja tapahtumat kulkevat siinä väistämättä peräkkäin, tarina elää mielessä, joka ei pelkästään kykene käsittelemään monikerroksisia syötteitä vaan itse asiassa pitää niistä enemmän. Vaikka käsikirjoituksesta peräisin oleva raakasyöte tulee väistämättä mieleen sarjana, se käännetään heti joksikin, jonka mieli pystyy käsittelemään paljon paremmin. Muista, että lukijat vertaavat jokaista uutta tiedonpalaa kaikkiin aikaisempiin paloihin, ja he antavat arvoja niille paloille hyvin monien kriteerien mukaisesti, ei pelkästään sillä yksinkertaisella perusteella että "tämä on viimeinen pala". Kun tarina ottaa väliaikaisen muodon, siihen sisältyvät palat jotka eivät ole vielä tulleet, mutta ovat todennäköisesti tulossa. Jos käsikirjoitus ei tee mitään niiden vastaista, nämä palat jatkavat olemassaoloaan uskottavina.

Nämä palat perustuvat kaikkeen siihen, mitä lukija on löytänyt käsikirjoituksestasi tähän pisteeseen mennessä. Jos lopussa käy ilmi, että et tarkoittanut

niitä, sinua syytetään mahdollisesti oikein perustein siitä että olet esitellyt väärää johtopäätöksiä, ja tarinasi arvo putoaa huomattavasti. Mutta jos tarkoitat niitä, sinulla on jotain sellaista kuten "The Man From the South", tai "The Chaser". (Kyseinen väärä johtopäätös on itse asiassa nimeltään "väärä johtolanka").

Huomaat myös, että tarinassa "The Man From the South" palat 1, 2, 3, 4, 5 ja 7 eivät mahdollisesti lopussa ole samoja, joita ne näyttivät olevan käsikirjoituksen rungossa. Sinä kuvittelit tietäväsi mitkä ne olivat, mutta ne eivät olleet niitä. Ne olivat kuitenkin siellä: niitä ei vain ollut kirjoitettu paperille, tai joissakin tapauksissa ne oli kirjoitettu paperille mutta sinä annoit niille eri arvon.

A) älä harmistu: Dahlin tarina olisi epäonnistunut, jos olisit tajunnut ne oikein lukiessasi käsikirjoitusta; B) yleinen läksy tästä on se, että jos jokin on yksinkertaista, se ei tarkoita että siihen pitäisi välttämättä suhtautua yksinkertaisesti.

***

Niin. Haluaisin ehdottaa, että miettisit kahdesti ennen kuin alat kikkailemaan urasi alussa. On vaikeaa kirjoittaa yhtä hyvin kuin Roald Dahl tai John Collier näiden ollessa uransa huipulla: eivät hekään aloittaneet näin. Ja se ei ole pelkästään vaikeaa, se rajoittaa yleisösi suhteellisen hienostuneiden lukijoiden ryhmään. Jotain voi oppia siitä seikasta, että Dahl, Collier ja useimmat erinomaiset novellistit saivat romaaneillaan suhteellisen vaatimattoman menestyksen. Liikaa hienostelua kerralla ei edistä myyntiä.

Käännetään asia toisin päin: jos luet monia bestsellereitä, kuten minä tein vuosikautia *Chicago Sun-Times* -lehdessä, huomaat helposti että niiden kirjoittajat panevat seitsemän osaansa helposti nähtäville ja pitävät tarinansa suhteellisen yksinkertaisina. Heidän palkintonsa on rikkaudet, joita useimmat kirjoittajat eivät osaa edes kuvitella. Monet heistä tietävät kuinka kirjoitetaan "paremmin" kuin he tekevät; he tietävät myös, että se olisi heille tuhoisaa taloudellisesti.

Mutta jopa spekulatiivisessa fiktiossa, josta me kai todella olemme puhumassa, monet kirjoittajat,

vanhat ja uudet, ovat luoneet uransa panemalla kaikki seitsemän osaa käsikirjoitukseen. Heistä ei ehkä puhuta silloin kun muut kirjoittajat puhuvat "todella hyvistä kirjoittajista" - vaikka yhtä hyvin heistä ehkä puhutaankin - mutta A) tämä ei estä yhtään palkkansa arvoista kustannustoimittajaa, ja B) useimmat kirjoittajia koskevat jutut, joita muilta kirjoittajilta kuulee, ovat arvottomia. Tuskin kukaan kirjoittaja pystyy muodostamaan toisesta kirjoittajasta todella objektiivista mielipidettä. Sillä, mitä sinun ja sinun lukijoitteesi välillä tapahtuu, on merkitystä; ei millään muulla.

Viisauksia viisailta

Kirja ei ole minkään arvoinen, ellei sillä ole paljon arvoa, eikä se ole käyttökelpoinen, ennen kun se on luettu ja uudestaan luettu ja tullut rakkaaksi ja taas uusin piirtein rakkaammaksi, niin että voitte vedota siihen niin kuin soturi saa varushuoneesta siepata kulloinkin otollisemman aseensa tai taloudenhoitaja noutaa kaipaa-mansa mausteen myymälästä.

Ruskin

Sen joka kirjoittaa kirjeen, täytyy uskoa, että hän kirjoittaa koko maailmalle, ja sen joka kirjoittaa kirjan, että hän kirjoittaa hyväle ystävälle, jottei hän molemmissa tapauksissa kirjoittaisi ylen arkipäiväisesti.

Hippel

Se joka haluaa syyttää kirjailijaa hämäryydestä, katsokoon ensin sisimpäänsä, miten kirkasta siellä on: hämärässä tulee selväkin kirjoitus mahdollomaksi lukea.

Goethe

Ole selvä, yksinkertainen ja asiallinen. *Jos voit sanoa asian osuvasti yhdellä lauseella, älä silloin kirjoita siitä kokonaista liuskaa, vielä vähemmän romaania.* Aiheet eivät ole purukumia. Varsin huomattavatkin kirjailijat voivat tässä suhteessa tehdä paljon syntiä.

Älä koskaan siis paisuttele liikaa. Joskus, etenkin humoristisessa kuvauksessa, paisuttelu voi olla onnistunut tyylikeino, mutta silloinkin sen käyttäminen edellyttää aistia ja älyä.

Juuri tuo asiain järjetön venyttäminen ja juonen

pysähteleminen on aloittelijan pahimpia vikoja. Ellet kirjoittaessasi saa mitään tapahtumaan, heitä silloin koko kirjoittaminen. Tietysti voit vastata, että eihän elämässäkään tapahdu mitään, kaikki on samaa harmaata, siksi yrität kuvata juuri elämän sisällyksettömyyttä. Mutta silloin silmiäsi kaihtavat vielä naturalistisen näkemistävän silmälaput. Koko elämä ei suinkaan ole onnetonta vain siitä syystä, että sinä kuvittelet olevasi onneton. Elämä ei suinkaan ole tapauksetonta, vaikka sinä et kykene näkemään siinä tapauksia. Älä ole kuin tiiviisti korkittu pullo.

Mika Waltari

Uutinen

Maaseudun sivistysliitto kutsuu kaikkia suomalaisia metsäaiheiseen satujen kirjoituskilpailuun. Olipa kerran metsä - kilpailuun voi lähettää suomenkielisiä satuja toukokuun loppuun saakka. Tulokset julkaistaan syksyllä. Kilpailun palkintosumma on 25 000 markkaa, josta voittaja saa 10 000 markkaa.

Lisätietoja kilpailusta saa puhelimitse (90) 1727 2223 ja 1727 2251 tai osoitteella maaseudun sivistysliiton kulttuuriosasto, Pursimiehenkatu 15, 00150 Helsinki.

Kuvitteellinen maailma

Tällä kertaa keskityn yhdessä Veikko Varjuksen kanssa maailmanluonnin peruseränteisiin, mutta se ei silti tarkoita, että kaikki entinen on hylätty. Mitä maailmanluontiin tulee, se jatkuu ensi numerossa. Toivon edelleen, että Veikko Varjuksen ja Petri Hiltusen lisäksi myös jotkut muut tarttuvat aiheeseen ja rikastuttavat luomisyritystämme edes hiukan, jopa perusteltu lyttyyn haukkuminen edistäisi projektiamme.

Veikko Varjuksen kirje

Esitit tämän projektin avaustarinassasi, että kuvailmasi lähtökohdat "ovat vain ehdotuksia - jos parempia ratkaisuja ilmenee, syrjäyttävät ne luonnollisesti" ehdotuksesi. Niinpä palaan vielä noihin lähtökohtiin. Jo tähän mennessä kirjoitetusta on käynyt selvästi ilmi, että liikutaan liiaksi kiinni tuntemassamme maailmassa, jotta siitä voisi käyttää nimitystä "aivan uusi maailma". Tämä lienee seurausta siitä, että jo esittämäsi lähtökohdat olivat monilta osin liiaksi peräisin tästä maailmasta.

Jos lähdetään aluksi esittämästäsi lähtökohdista, tai sanoisiko reunaehdoista, niin ajatuskuviot kiertyvät lähes pakosta tuntemaamme maailmaan ja ainakin sen luonnonlakien rajoituksiin, jotka täällä hallitsevat. Tämän välttämiseksi olisi ehkä sittenkin lähdettävä liikkeelle aivan tyhjistä.

Tällöin uuden maailman luominen olisi vasta todellista luomista. Uuden maailman luonnonlaitkin, joiden mukaisesti siellä kaikki toimii, olisi luotava ilman, että niillä on mitään kosketuskohtia tähän tuntemaamme maailmaan. Lähdettäisiin tilanteesta, jossa ei todella ole mitään materiaalia, eikä ylipäänsä mitään. Me "luojat" vain olisimme jonkinlaisena tajuntana tai henkenä täysin tyhjässä tilassa. Ei olisi edes sitä alkupistettä, joka aikaansaisi sen "suuren pamauksen".

Jonkinlainen ajatusten siirto toimisi välillämme, joten voisimme keskenämme kommunikoida. Voisimme keskustella ja suunnitella, jopa väitellä siitä, minkälaista uutta ja missä järjestyksessä kulloinkin luomme. Eikö tällainen lähtöasetelma vasta oikeuta käyttämään nimitystä "uuden maailman luominen"? Muuten me vain vääntelemme tuntemaamme maailmankuvaa sieltä täältä johonkin päin vinksalleen. Tuskin tällaista voi nimittää uuden maailman luomiseksi.

Edellä sanottuun viitaten ehdotan seuraavaa lähtöasetelmaa:

Tajuntani havaitsee kaikkialla vain tyhjää ja taas tyhjää. Tuntuu jotenkin pitkästyttävältä. Aina vain tätä samaa. Sitten havaintokenttäni ilmaantuu yllättäen jostain Sinun ja Hiltusen tajunnat. Tekin tunnutte olevan perinjuurin pitkästyneitä ympärillä olevaan jo loputtomasti jatkuneeseen tyhjiyteen.

- Onko teillä mitään

ehdotuksia? kysyn.

- Mistä niin? Hiltunen tekee vastakysymyksen.

- Muutosta tähän ainaiseen tyhjiyteen, viestitän.

Te havainnoitte toistenne ajatuksia etsien niistä jotain vastattavaa. Hetken kuluttua Sinä viestität:

- Aletaan luoda jotain täytettä tähän tyhjiyteen.

- Miten ja minkälaista? Hiltunen kysyy.

-Keksitään yhdessä. Tiimimenetelmällä, Sinä ehdotat. Hiltunen vaikuttaa pohtivan ehdotusta. Hänen tajunsa hapuilee erilaisia vaihtoehtoja, joita me Sinun kanssa seuraamme kiinnostuneina. Hiltusen ajatuskuviot seuraavat nopeasti toisiaan. Niissä vilahtelee muunmuassa seuraavia hahmoja:

1. -----,
2. -----,
3. ----- ja niin edelleen 4, 5, 6, 7...

Tuosta alkutilanteesta sitten jatkamme yhdessä ja toivotamme muita "luomiskykyisiä" tulemaan tiimiin mukaan.

Terveisin!

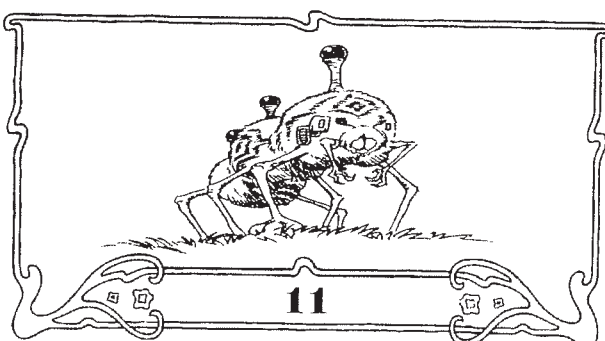
Veikko Varjus

Veikko on osin oikeassa, sillä maailmaraakileemme on ainakin toistaiseksi ollut omien todellisuuskäsitteistämme vanki, eikä näin ollen kovinkaan kaukana tuntemastamme maailmasta. Mutta tässä vaiheessa tulee muistaa minkä takia pyrimme ylipäänsä tätä maailmaa luomaan. Ainakin minulle tämä on tarinoiden taustamaailman luomista sekä yleistä maailmanluonti-harjoittelua. Ja jos tarinat ovat lopputavoite, luovat jo ne tiettyjä rajoituksia. Mielestäni tarinoiden maailmojen tulee olla uskottavia sekä ainakin jossain määrin ymmärrettäviä ja tarinoissa tallustelevien olentojen tulee omata ainakin jotain jonka takia niihin voisi samaistua. Mitä oudompi maailma on sitä enemmän se myös vaatii kirjoittajalta, sillä saadakseen uskottavaa tekstiä aikaan täytyy kirjoittajan ymmärtää maailmaansa. Tietenkin, jos maailma on kyllin yksinkertainen on sen ymmärtäminen helpompaa, mutta samalla siinä on paljon vähemmän ammennettavaa.

En kuitenkaan näe mitään esteitä sille, että kokeilisimme myös tätä täysin avointa lähtötilannetta, samalla kun ajan myös jo luomaamme raakilettä eteenpäin.

Ensimmäinen ehdotus Veikon alkutilanteeseen.

Jokainen olento koostuisi useista eri "yksilöistä", jotka olisivat aivan satunnaisesti eri puolella maailman-kaikkeutta. Olentojen eri "yksilöt" olisivat täysin erilaisia keskenään (satunnaisesti eri "rotuja"), mutta samalla jokainen yksilö tuntisi kaikkien muiden olentoon kuuluvien yksilöiden tunteet ja kokemukset. M.K

Jotkin asiat eivät muutu koskaan...

Kun puhutaan scifi- tai fantasiakirjallisuudesta mainitaan teosten erityiseksi heikkoudeksi usein henkilöhahmojen latteus. Se ei tarkoita sitä, että muutkaan kirjallisuudenlajit tahi elokuva olisivat kyseisestä paheesta vapaita. Miehisiksi ominaisuuksiksi riittävät pahimmillaan matala rykäisy, roikkuva savuke suupielessä tai jatkuva humalatila; pikku ostoskassejaan huiskuttelevalle naiselle kikittelevä äänensävy tai kohtalokas seksikkyys. Lapsikuvauksista päätellen ei kovinkaan moni kirjoittaja ole viettänyt lapsuutta. Mutta sehän ei pidä paikkaansa. Ympäri-lämme ja omassa kokemusmaailmassamme on runsaasti materiaalia erilaisten uskottavien henkilöhahmojen rakentamiseen.

Mutta kuinka henkilöhahmoille sitten voidaan rakentaa luonnetta ja uskottavuutta? Jokaisella kirjoittajalla on omat tapansa luoda henkilöhahmoja. Ei ole olemassa yhtä ainoaa tapaa rakentaa henkilöhahmoa, mutta tietyt perusvaatimukset jokaiseen tekstiin. Tässä on pakollisen anekdotin paikka, ja koska en tiedä Ursula K. Le Guinin ylittänyttä scifikirjailijaa käytänkin häntä esimerkiksi.

Kun Le Guin alkoi luoda Osattomien planeetan maailmaa, hänellä oli selkeä visuaalinen vaikutelma tulevan teoksen päähenkilön kasvoista. Ei nimeä, ei historiaa, ei luonteenpiirteitä. Hahmo muistutti Le Guinin lapsuudenkodin erästä vakiovierasta fyysikko Robert Oppenheimeria. Le Guin kirjoitti novellin johon sijoitti tämän pitkän, hiljaisen palmikkopään, mutta siitä tuli täysi lättyrä. Umpikuja? Kyllä. Koska hahmo ei kuitenkaan jättänyt Le Guinia rauhaan hän asetui rauhallisesti hahmonsä viereen istuksimaan ja yritti tutustua tähän.

- Kukas se sinä olet?
- Minä olen Shevek, utopian kansalainen.
- Aha.

Ja siitä se sitten lähti. Opiskeltuaan vuosikausia Marxia, Engelsiä, Godwinia ja erityisesti Kropotkinia ja Shelleytä tarina vihdoon onnistui: Leguin tarvitsi ensin maailman johon Shevekin kuului, maailman jonka aktiivinen toimija Shevek oli. Vaikka Shevekiä ei teoksessa loppujen lopuksi kuvailla kovinkaan paljon, hänen hahmonsä on vaikuttava ja uskottava, ja hänen toimintansa selittyy ensisijaisesti hänen yhteiskuntansa ja henkilöhistoriansä kautta. Tulos onkin nautittava. Vakamielinen maanpakolaisnarkisti

ejakuloimassa ikävänsä hienostonaisen vatsalle kapitalistimaailman teeskentelevän yliopistoyhteisön rahapippaloissa ja sen jälkeinen syöksy oksentaen cocktailherkkujen täyttämälle tarjoiluvaunulle on edelleenkin eräs suosikkikohtiani tieteisfantasian maailmoissa.

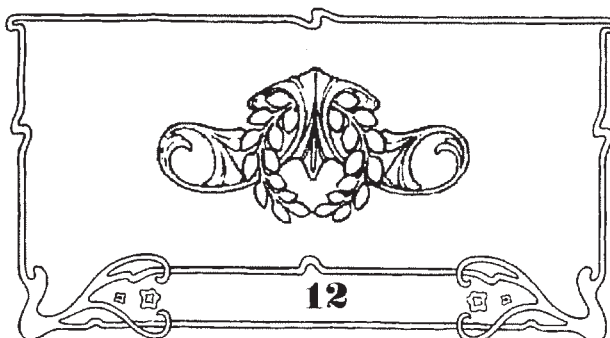
Eli mitä meidän tulee tietää henkilöstä josta kirjoitamme? Melkoisesti. Kuten tiedetään valehteleminen on uskottavinta silloin kun runsaaseen totuuteen lisätään mahdollisimman minimoitu valhe. Ja fiktiivinen kirjoittaminen on valehtelua sen jaloimassa muodossa. Tärkeintä on saavuttaa mahdollisimman suuri uskottavuus ja se rakennetaan hyvillä, toisiaan tukevilla elementeillä ja erityisesti yksityiskohtilla. Eli tilanne on sama kuin silloin kun rakennetaan muutakin tekstimaailmaa (tai omaa sosiaalista todellisuutta mutta se ei kuulu tähän ja se olkoon jokaisen oma ongelma).

Mitä meidän tulee tietää henkilöstämme? Meidän tulee tuntea hänen elämänsä ja hänen sukunsa tärkeimmät tapahtumat, hänen toiveensa, syyllisyydentuntonsä, rikoksensa sekä itseään

että ympäristöön kohtaan, hänen unelmansa, pelkonsä ja halunsa, hänen ihonsä tuoksu (miestenkin) ja karvoituksensa laatu (naistenkin). Tulee myös tietää hänen makunsa vaatteiden suhteen, hänen harrastuksensa, kulttuuriset intohimonsä ja antipatiansa, hänen poliittinen profiilinsa ja suhtautuminen väkivaltaan tai ruumiin eritteisiin. Vasta sitten tulevat ulkonäköön liittyvät asiat. Ulkonäkö tulee vasta kaiken tämän jälkeen: sen tehtävänä on joko olla tukemassa henkilön luonnetta tahi korostamassa sitä kontrastisilla elementeillä: klassinen esimerkki edellisestä on vaikkapa Jerry Cottonin karhumainen Neville (eräs ehdottomista suosikeistani) ja jälkimmäisestä suloinen peto: Ra elokuvassa Tähtiportti.

Mutta mistä lähdetään. Itselläni on kaksi tapaa. Jos kirjoitan draamatekstiä, kirjoitan muutaman liuskan

jokaisesta henkilöstä. Lähdän silloin liikkeelle iältään vanhimmissa hahmoista ja kirjoitan päähenkilön viimeksi. Lähdän yleisestä henkilöhistoriallisesta kuvauksesta ja etenen vasta myöhemmin ulkonäköön. (Jotkut kirjoittavat myös paikallishistorian erikseen mutta se on makuasia.)

Jos sen sijaan kirjoitan novellia, yritän luiskauttaa itseni novellin ilmapiiriin ja katson kuka/ketkä siellä asuvat. Yleensä lähdän jostain yksityiskohdasta ja annan mielikuvituksen ja varastoon keräämäni henkilögallerian hoitaa loput. Kummassakin tapauksessa henkilö alkaa jossakin vaiheessa itse elämöidä: se ei salli itselleen tehtävän mitä vain. Kuulostaa hullulta? Sitä se onkin. Jossakin vaiheessa henkilöt ottavat aina hallinnan. Vaikka minä olen tekstin kirjoittaja, en enää voi yksin itse päättää mitä tapahtuu.

Mutta miten se tapahtuu. Seuraava on muotoutunut samalla tavoin kuin kirjoittamani novellit sillä erotuksella että en myöhemmillä kirjoituskertoilla palaa korjaamaan edellistä: jäljellejäävät epäloogisuudet, virheet ja muut rosot kertokoon prosessista:

Otetaan fiktiivinen henkilö Aina. Otan esimerkiksi naisen koska uskottavan naishahmon luominen on vaikeampaa kuin mieshahmon: se johtuu kulttuurisen kuvastomme luonteesta ja siitä ehkä joskus toiste. Tässä kaksi aloitusrepliikkiä:

- 1) "Aina astui kahvilaan."
- 2) "Tiukasti viittaankietoutunut, kalpeakasvoinen Aina astui viivytellen autioon kahvilaan."

Väittäisin jälkimmäistä lausetta mielenkiintoisemmaksi. Siihen on tetyt syynsä. Jälkimmäinen lause kertoo siitä, että minä kirjoittajana tunnen jo naisen ja kaikki antamani adjektiivit viittaavat johonkin tulevaan, syvempään tarkoitukseen: hänellä on kylmä (hän on kietoutunut viittaani), hänen kasvonsa ovat kalpeat (johuttuuko se kylmästä, ampumavamman tai laittoman

abortin aiheuttamasta verenvähyydestä vai järkytyksestä), hän on luultavasti pelokas ja liikkeellä aikaan jolloin kahvila on tyhjä (aikaisin, myöhään tai juuri ennen kahvilan konkurssia). Hän tulee tyhjiin kahvilaan siitä huolimatta että se on tyhjä - tai juuri siksi. Tämän kaiken tiedon vuodatan lukijalle epäsuorien viittausten kautta.

Lauseessa ei viitattu oikeastaan mitenkään Ainan ulkonäköön. Kuitenkin se kertoo hänen ruumiinkielestään tavalla joka antaa lukijalle tilaa luoda hänestä oman kuvansa. Tässä vaiheessa minulla on jonkinlainen kuva Ainasta ja se johtuu melkoisen paljon lauseen tyylistä joka viittaa dekkari- tai ainakin jännitys-kirjallisuuteen. Siellä klassinen nainen on kohtalokas (selkeästi blondi tai tumma), kapeakasvoinen, meikattu ja hoikka. Hän on noin kolmenkymmenen mutta kasvoissa on jo kovia kokeneen, kyynisen naisen juonteita. Jatketaanpas sillä tyyllillä.

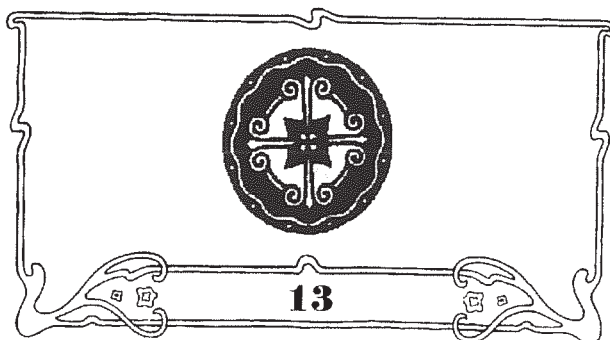
"Tiukasti viittaankietoutunut, kalpeakasvoinen Aina astui viivytellen autioon kahvilaan. Oven sisäpuolella hän seisahtui, painoi savukeaskin kokoista käsilaukkuaan tiiviimmin pehmeään turkikseen kuin suojellakseen sitä,

korjasi naurettavan kalliin pillerihattunsa asentoa tyynen hitaasti samalla kun hänen katseensa lipui yli kolhiintuneiden huonekalujen ja jähmettyneen kassapojan."

Yäk. En syö. Kliseitä täynnä kuin klimppejä.

Otetaanpas toinen linja. Rikotaanpa tämä mieleeni noussut kuva. Päätänkin että Aina on kahden lapsen konttoristiyksinhuoltaja joka tulee tapaamaan puolisalaista rakastettuaan ennen ranskantuntiaan. Hän on kalpea koska lapset ovat olleet sairaita ja yhtäkkiä epävarma koska juuri ennen sisäntuloaan hän yhtäkkiä ei olekaan varma siitä mihin hän on lompakkonsa laittanut. Asia on tärkeä koska hän on etuajassa tapaamisesta kodinhoitajan saavuttua puoli tuntia aikaisemmin kuin oli sovittu ja koska - kuten me tiedämme - kahvilassa tulee ostaa jotakin. Eli:

"Tiukasti viittaankietoutunut, kalpeakasvoinen Aina astui viivytellen autioon kahvilaan. Hän pysähtyi, sulki

silmänsä ja huokaisi. Hän nosti mustan tekonahkaisen salkkunsaa, taisteli jälleen kerran järjettömien, kaksi kättä vaativien solkien kanssa, joutui nostamaan toisen polvensa laukun alle kaivellessaan sen sekaista sisikuntaa ja horjahti yhdellä jalalla seisossaan niin, että huitaisi kahvilan eteisen pikku rottinkipöydän päällä oleva puhelinluettelon ja mauttoman lasimaljakon tekokukkineen lattialle. Lasinpirs-taleet ratisivat Ainan kuluneiden, heppoisten kesäkenkien alla kun hän vapisevin käsin nosti puhelinluettelon. Yhtäkkiä hän ei ollut varma siitä mihin se tulisi laskea ja seiso jähmettyneenä paikallaan kunnes virnistelevä kahvila-apulainen tuli ja otti sen hänen käsistään.”

tikään hymyile baariapulaiselle ystävällisyyttään eivätkä hänen ajatuksensa äskettäin säteily-sairauteen menehtynyttä Edi-setää kohtaan ole lämpimät. Liekö lainkaan suku- tai ihmisrakas. Hitto minkälainen ihminen!

No. Ehkä siihen on syynsä. Joka tapauksessa emme ole vielä kukaan katonneet Ainan ulkonäköön lainkaan. Ulkonäkö voidaan ilmoittaa heti tekstin alussa tai se voidaan tuoda esille epäsuorasti, pitkin matkaa. Tämä on lyhyt juttu joten kokeillaanpa ensimmäistä:

“Tiukasti viittaaan kietoutunut, kalpeakasvoinen Aina astui viivytellen autioon kahvilaan. Hänen luisevat, sierrettyneet kätensä puristivat sateessa kastunutta kansiota, ja hänen terävän nenänsä päässä roikkuva vesipisara tipahti kuluneen kangastakin hapsottavalle narunapille kun hän heilautti mustia, ohuita hiuksia kasvoiltaan. Heppoiset kesäkengät päästelivät massahtavia ääniä kun tiukkahuulinen Aina asteli sisään. Aina istui lähimmän pöydän ääreen kasvot oveen päin ja nyökkäsi tylästi innokkaalle baariapulaiselle joka hinkkasi kuluneella rätillä tiskiä hymyillen leveästi. Baariapulainen katseli luisevaa naista ja sammutti masentuneena hymynsä.”

Kammottavaa! Ei toimi. Ja mikä siinä ei toimi on naisen käyttäytyminen sen jälkeen kun hän alkaa etsiä lompakkoaan. Hyvää sen sijaan olivat kengät. Tarina sijoittuu syksyyn (minullekin uusi asia) ja silti Ainalla oli kesäkengät. Miksi? (mistä NE siihen tulivat, sitä en tiedä). Ja mitä kengät kertovat Ainasta? Otetaanpa uusiksi:

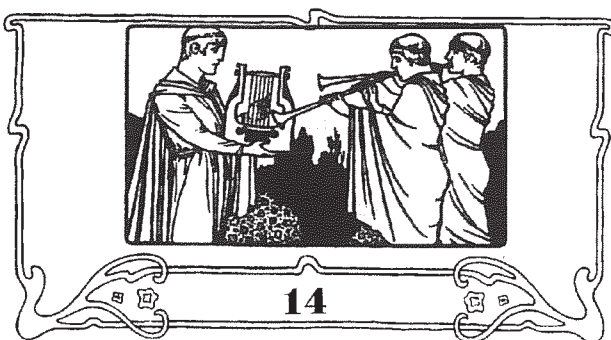
“Tiukasti viittaaan kietoutunut, kalpeakasvoinen Aina astui viivytellen autioon kahvilaan. Heppoiset kesäkengät päästelivät massahtavia ääniä kun Aina asteli tiskin äärelle. Aina istui lähimmän pöydän ääreen kasvot oveen päin ja nyökkäsi innokkaalle baariapulaiselle joka hinkkasi kuluneella rätillä tiskiä hymyillen leveästi. Aivan kuin Edi-eno, hän ajatteli julmasti. Sananmukaisesti ‘säteilevä’. Ei ollut fiksumaa ostaa Eestistä salakuljetettua romumetallia. “Stadin upein Kromikahvila”. Aina hymähti itsekseen hivuttaessaan vaivihkaa kenkiä sukattomista jaloistaan. Hän hymyili baariapulaiselle, joka järjesteli innokkaasti muutamaa kuivunutta leivosta uudelleen lasivetriiniin, ja avasi käsilaukkunsa. Voi ei! Aina muisti narukukkaronsa eteisessä, muovi, paperi ja sekajätepaalien päällä. Hitto!”

Ahaa! Ainalla on kesäkengät ilmeisesti siksi että hän on sangen varaton: on syksy, eikä hänellä ole sukkiakaan. Toisaalta jos hän olisi kroonisesti köyhä hän tietäisi tarkalleen missä hänen rahansa olivat. Jos hän toisaalta olisi ollut boheemi, se olisi jo käynyt ilmi. Narukukkaro kertoo sekä lama-ajasta että Ainasta jotain, samoin jätepaalit. Aina ei selväs-

Hupsista. Nythän näyttää siltä että Aina onkin varsinainen kassialma tai kitupiikki - ja syynä ovat aivan selvästi massahtelevat kesäkengät. Ne aiheuttavat selkeästi Ainan sangen negatiivisen profiloitumisen. Otetaanpa ne pois. Ja se hapsottava kangasnappi - ei, antaa sen olla. Minä pidän siitä. Teen samalla hieman muitakin muutoksia.

“Aina astui viivytellen autioon kahvilaan. Hänen luisevat, sierrettyneet kätensä puristivat sateessa kastunutta kansiota, ja hänen terävän nenänsä päässä roikkuva vesipisara tipahti kuluneen kangastakin hapsottavalle narunapille. Tiukasti nyöritetut, mustat narukengät kopisuttivat vaimeasti kiillotettua kivilattiaa, kun tiukkahuulinen Aina asteli sisään. Baariapulaisen pulleat posket värähtivät innokkaasti kun hän hinkkasi kuluneella rätillä tiskiä katsellen nurkkapöytänsä istuvaa naista. Aina riisui märät käsineensä ja katsoi tylästi tiskille päin. Baariapulainen sammutti masentuneena hymynsä.”

Kassialma ei. Pihi kyllä. Sen huomasi baariapulainenkin. Mutta nyt olemme tilanteessa jossa Edienon tuomio käy oikein hyvin Alman ajatuksiin. Kassialmalle sitä olisi ollut vaikeampi asettaa. Nyt kuitenkin ranskantunti ei tunnu sopivalta. Entä yksinhuoltajuus? Mmm, ehkäpä. Onneton, masentuneen

lapsuuden viettänyt tyttö tuloksena Ainan ainoasta hulluuden täyttämästä rakkaudesta (myöhemmin hän oli erittäin tietoinen ja piti tarkkaan kontrollin itsellään). Tai olisiko lapsi sittenkin selvinnyt kolhuitta Ainan tarkan huolehtivan, mutta kuitenkin ymmärtävän hoivan suojissa? Suojeleva? Ahaa. Ehkäpä Aina on parsimassa harkitsemattoman tyttärensä erehdystä?

“Aina riisui märät käsineensä ja katsoi nyökkäsi tylästi tiskille päin. Baariapulainen sammutti masentuneena hymynsä. Aina kaivoi esiin savukerasian, heilautti pitkät, julkean kauniit säärensä ristiin, sytytti savukkeen ja nojautui taaksepäin. Baariapulainen sävähti. Nuo kengät tuollaisissa jaloissa?”

Joo, ehkäpä? Mutta se tytärjuttu? Tuntui jotenkin hyvältä idealta. Vaihdetaanpa rakastaja ja ranskantunti väliaikaisesti johonkin muuhun. Keskitytäänpä siihen miksi Aina on tullut kahvilaan...

“Aino veti savua syvään henkeen ja katseli sateen sumentamaa ikkunaa. Pahuksen tyttö. Selkeästi sovittu juttu ja sitten pieleen menee. Ja miksi!

Kahvilan ovi kävi taas. Sisään astui miellyttävästi hymyilevä, ruskeasilmäinen mies, jonka varren vähäisyyden korvasivat hänen muut ulkoiset ominaisuutensa monin verroin. (sic! mutta olkoon, emmehän me hänestä välitä) Aina hymyili kuivasti tuntien vaimean piston jossakin jota hän joskus oli kutsunut hempeäksi minäkseen. Säälä - kuitenkin.”

Miten tämä sopii hapsottavaan narunappiin? Otetaan nappi pois. Pisaroita on kauniillakin naisilla nenässään, se saa jäädä.

Entäs luonne? Ilkeä, päättäväinen, makua mieskau-neudelle, omapäisyyttä? Katsotaanpa mistä oikein on kyse.

“Mies seisautui Ainan eteen, sulki silmänsä ja veti nenän kautta syvään henkeään. Oltuaan hetken liik-kumatta hän avasi silmänsä. - Halenciere? Oletkin aina ollut noita. Eihän niitä saa mistään!”

Herranjumala, noilla kahdellahan on ollut ihan selvästi jotain tekemistä keskenään. En minä sitä näin kyllä ajatellut. Sitäpaitsi mieshän puhuu kliseillä... Mutta olkoon sitten niin. Jatketaan.

“- Kun tarpeeksi jotain haluaa, sen saa. Kun on oikeat luottosuhteet. Istu. Mies istuutui Ainaa vasta-

päätä. Säälittävä kitshijakkara valitti tätäkin painoa. Aina kohautti huvittuneena toista kulmakarvaansa. Kevyet miehet ovat käteviä moneen asiaan. Harmi...”

Ei mutta hitto vieköön, tämänhän piti olla jonkinlainen scifijuttu. No katsotaanpa.

“Baariapulainen katsoi happamasti pariskuntaa joka syventyi kiivaaseen syytelyyn hiljaisella äänellä. Näkökahvan rakeet heittivät ja ääni säröili. Apulainen otti ohimolta toiselle kiertävän kahvan käteensä ja

kiskaisi raivostuneena chipin irti. Huulilталuku oli sujunut ennenkin.

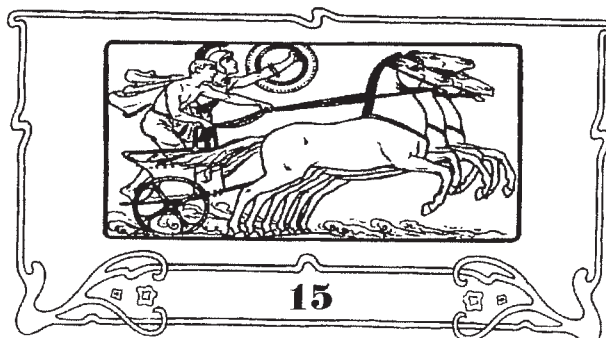
Nainen nojautui tuolissaan taaksepäin, sytytti jälleen uuden savukkeen (voi kuinka baariapulainen odottikaan päästäkseen tyhjentämään tuhkakupin) ja nousi ylös. Hän kysyi mieheltä jotain matalalla äänellä, mies nosti kaksi sormeaa pystyyn. Nainen käveli baaritiskille

ja pyysi desin kahvia ja kaksi cacapatukkaa. Baariapulainen käänsi pienen pannun ylösalaisin saadakseen mitan täyteen, sammutti laitteen ja ojensi naiselle patukat. Nainen katsoi arvioivasti baariapulaista, nojautui tiskiinkin ja tarjosi hämilliselle pojalle savukkeen. - Mikä on sinun unelmasi? Mitä se maksaa?

Baariapulaisen sydän pompahti. Mistä on kyse? Nainen kaivoi takkinsa povitaskusta kolme korttia, valitsi niistä yhden ja työnsi sen lukijaan. Näyttöön ilmestyi jotakin joka sai baariapulaisen nikottamaan kerran niin että hän luuli nielurisojensa menneen solmun. Nainen katsoi korttia ja poimi jähmettyneen nuoremiehen povitaskusta sinisen muoviläpyskän, lausui rahasumman jota poika ei pystynyt hahmottamaan lainkaan, ja vetäisi korttinsa lukijasta. Poika joka vain toivoi lukeneensa naisen huulilta kaiken oikein, tarttui korttiinsa jota nainen roikotti lukijan yläpuolella, painoi sen vapisevin käsin koneeseen ja luki siirtyneen summan.

Nainen asetti oman korttinsa takaisin povitaskuunsa, nyökkäsi pojalle, ja asetti ostokset pienelle pihvitartjottimelle. Sitten hän otti tyköistuvan takkinsa pikkuruisesta, napitettavasta sivutaskusta pienen rasian jossa oli kaksi vihreää kuutiota, noin sentin sivuiltaan. Hän poimi toisen kuutioista varovasti (baariapulainen ei ollut koskaan nähnyt kermanväristä kynsilakkaa),

puristi sitä voimakkaasti kunnes kuutio naksautti kolmasti. Nainen tipautti kuution kahvikuppiin ja käveli takaisin pöytänsä ääreen. Baariapulainen alkoi tärähtää hiljaa. Nainen laski tartjottimen miehen

oikea tuli mieleeni. Älkääkö koskaan kysykö mistä kermanvärinen kynsilakka ilmestyi. Tiedän vain että Aina ei olisi voinut räjäyttää miestä ilman että hän olisi laittanut sitä kynsilakkaa jota mies ei aikanaan (heidän lyhyen mutta kiihkeän suhteensa aikana) koskaan oppinut ymmärtämään.

Aina ei siis mennyt koskaan ranskantunnille, eikä hän tullut tapaamaan rakastajaansa (ehkä kuitenkin entistä mutta se nyt oli vain valitettava yhteensattuma). Hän ei ollutkaan köyhä eikä pihi, ei valepukuun pukeutunut

eikä etenkään film noirin femme fatale. Hän paljastui kotikaupungin tytöksi, naiseksi joka on tottunut pitämään huolta paitsi itsestään myös pikku tyttärestään - joka muuten alkoi minua kiinnostaa vallan tavattomasti...

Nyt tässä vaiheessa otan novellin "pöytälaatikkoon" (tietokoneen aikakausi - voiko muka sanoa korpulle lepäämään?) muutamaksi kuukaudeksi, ja sen jälkeen kirjoitan sen alusta loppuun stilisoiden, korjaten epäloogisuudet, virheet, tautologian ja pilkkuvirheet sikäli kun kykenen. Sen jälkeen - kun kyseessä on oikea novelli- luetan sen muilla. Tässä tapauksessa olkaa hyvät - opetustuokio on ohi.

Aion kuitenkin käyttäytyä hyvän opettajan tavoin ja ehdotan kirjoittamisesta kiinnostunut kokeilemaan: kirjoita kolmen liuskan henkilöhistoria Ainan tyttärestä ja hänen tulevaisuudestaan tapahtuman jälkeen. Parhaat saavat mainetta ja kunniaa ja kenties jopa palkinnon (*Palkintoa ei STk lupaa, mutta jos Irma saa*

julkaisukelpoisia vastauksia ainakin paras niistä julkaistaan jonkin tulevan Kosmoskynän sivuilla - toim.huom.)

eteen ja sanoi hieman kainosti hymyillen:

- Käyn vielä tuolla.

Mies pöydän ääressä tuskin kuuli mitä nainen sanoin, vaan kiinnitti kullanuskean katseensa pikkuruiseen, tuoksuvaan kahvikuppiin edessään. Samaan aikaan kun nainen käveli baariapulaisen ohi naistenhuoneeseen mies baaripöydässä painoi päänsä ja sulki silmänsä nautinnollisesti imien sisäänsä ihanaa, harvinaista aromia. Samassa apulainen tajusi, ja kun baarin etuosa lennähti voimakkaan räjähdysvoimasta kadulle, hän oli jo baaritiskin takana, lattialla, kädet päänsä päällä hiljalleen leviävässä, lämpimässä lammikossa. Kun savu alkoi hälvetä, nainen astui takaisin baarin puolelle, katsoi hieman surumielisenä sekasortoa ja lausui hiljaisella, sointuvalla äänellään:

- Kaikkea sitä äidin pitää tehdä.

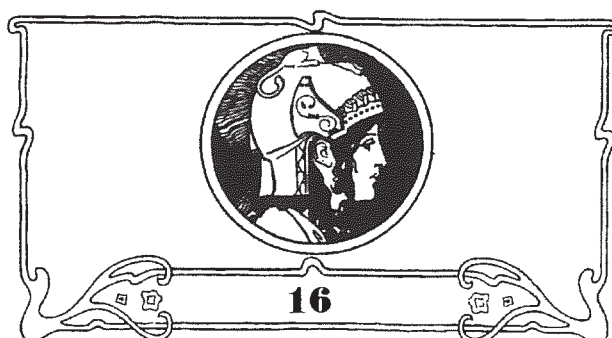
Nainen sytytti savukkeen, työsi heiluriovea mennäkseen keittiöön ja sen läpi takaovelle, mutta käännähti vielä katsahtaakseen paikka jossa pöytä oli ollut ja sanoi jotakin.

Baariapulainen joka monasti myöhemmin palasi muistikuviansa tapahtuneesta (selvittyään poliisikuulusteluista, hankittuaan soveliaan ajan kuluttua itselleen oivallisen kahvan, nautiskellessaan satojen kilpailevien klassisen musiikin junatarjonnasta ympäri maailmaa), ei koskaan voinut olla varma mitä hän oli ollut lukevinaan naisen huulilta, mutta hän voisi vaikka veikata että nainen tiuskaisi pettyneenä savuaville jäänteille:

- Sitäpaitsi itsekin lunttasit ylioppilaskirjoituksissa, junttura!

(Juuri kun kirjoitin tuon viimeisen lauseen, tajusin mikä on tämän opettavaisen artikkelin nimi.)

Välikappaleet joissa pohdin naisen hahmoa ovat niissä paikoissa joissa tuntui että jotain piti tehdä. Eli koko viimeisen loppukappaleen kirjoitin sen kummemmin analysoimatta enää, ja nainen vei itse koko jutun itse päätökseen. Viimeinen pysähdys oli naisen loppurepliikin kohdalla, mutta siinä en kokeillut erilaisia vaihtoehtoja, vaan minun piti odottaa että se

Irma Hirsjärvi

Musta aukko

**Tampere,
Hyvä Korisevakynä,**

<Ennustus: Tämä kirje ei päädy Mustaan aukkoon, koska se ei ole vanhanmallinen rähjäysraportti joita Kosmis aikoinaan julkaisi ja jotka mieluummin haluaisin unohtaa; Järkevään Tyyliin kirjoitetut Vanhat Herrat - polemiikki sensuroitiin aikoinaan kokonaan.> (Rähjäysraporttien määrä Kosmoskynässä on viime aikoina selvästi vähentynyt, ja jollette sen syytä ole vielä keksineet, voin kertoa, että pyrkimyksenäni on keskittyä kirjoittajan kannalta "hyödyllisen" materiaalin julkaisemiseen - jovaikka olenkin monesti jopa hymyillyt lukkiessani mitä ihmeellisimpiä raportteja eivät ne mielestäni ole edellämäinitsemaani "hyödyllistä" materiaalia. Toim.huom.)

Johtuen siitä että hyvin todennäköisesti en pääse kotkotukseen, ilmaisen mielipiteeni näin kirjeitse.

Ensimmäisenä mieleen tulee kysymys: mitä hallituksen mielestä sitten olisi pitänyt tehdä? Perustaa oma palvelukeskus? Sponsoroida omaa jääkiekkojoukkuetta?

Kirjoittajakurssit toimivat suht hyvin ja arvostelupalvelukin kuuluu luistavan (joskaan en ole itse käyttänyt sen palveluksia). Yhdistystä tuskin kannattaa lopettaa vain siksi ettei edes yksittäinen hallitusporukan jäsen jaksais kiskoa itseään Turkuun Kirjamessuille.

Helsinkikeskeisyys on aivan totta: viimeisessä kokouksessa, johon otin osaa oli miltei pelkkiä hesalaisia; Hinkkanen muutti suht äskettäin pois ja itse synnyin Helsingissä. Asiaa on vaikea korjata, koska aktiivisimmasta päästä olevat fanit asuvat aika kaukaisilla seuduilla - Mansesta nyt ei ole suurikaan vaiva saapua Helsinkiin (jossullon liikaa hynää), mutta kauempaa kylläkin. Matkalippujen huippuhinnoista puhumattakaan.

Ja itse asiassa epäilen, että jos suurin osa hallituksesta ei ole Hesasta, hesalaisia eroaa joukoittain...Nuff Said! (Tarkoittaneekohan Vesa sitä, että eräille Helsingissä vaikuttaville STk:n jäsenille hallituspaikka on ainoa syy roikkua mukana, vaiko jonkinlaista: "jos mun kaverini ei pääse hallitukseen minä eroan!" henkeä? Toim.ihm.)

En itse kuulu fantasiakielteiseen piiriin enkä ole kuullut kuin heikkoja argumentteja "makunsa kullakin" - tyyliin.

Kuten eräällä STk:n kirjoittajakurssilla todettiin, kaikki "alaamme kuuluva" on fantasiaa, tarinoita

asioista joita ei ole. Ns. puhdas science fiction - jos sitä on - on tämän osa alue, tarinoita asioista, joita ei ole ainakaan vielä.

Tosiasiata on, että suurin osa varsinkin miekka ja mättö -fantasiasta on samantekevää ja parhaimmillaankin Tolkienin ja/tai Howardin matkimista. Ja - vaikka olenkin roolipelaaja - fantasiaroolipeleihin liittyvät onnettomat sepustukset pilaavat sekä roolipelien, fantasiakirjallisuuden että pehmeäkantisten kirjojen maineen. Olen kai löytänyt täsmälleen kaksi muistamisen arvoista kirjaa niiden joukosta.

Asian toinen puoli on, että paremmat kirjailijat ovat vähemmistössä ja - ainakin omasta mielestäni - lähinnä naisia, joita tiedemieskopostelijat, machoideologit ja Philip K. Dickin naisvihamielisyyden kyllästävät hardcorescifistit eivät edes vilkaise. Oma lukunsa on tietysti cyberpunkit, joiden mielestä pääosassa täytyy olla korkeintaan ihmisenmuotoinen kone eikä ihmisolento. (Tämä yleistyksenä; poikkeuksia löytyy aivan varmasti.) (Kirjallisen pätevyuden tekeminen sukupuolikiusaukseksi on mielestäni naurettavaa, sillä oikeastaan jokainen kirjailija on poikkeus suuntaan tai toiseen. Toim.huom.)

(Henkilökohtaisesti tosin olen sitä mieltä, että Dragonlanceen vöyhäntyneet ovat surkeita TSRn AD&D -propagandan uhreja, joita voi vain sääliä ja joiden pitäisi mennä psykiatrilille ohjelmanpurkuun.)

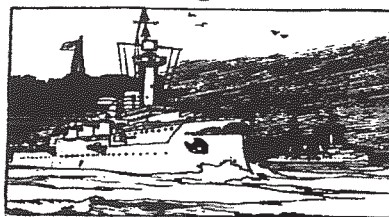
Mitä STk:n nimikiistaan tulee, vastustin sitä lähinnä siksi, että nimenmuutos ei olisi muuttanut mitään muuta; STk:n toimetmuudet viime vuoden aikana johtuvat osallistuneista henkilöistä eikä siitä, että nimeä ei muutettu STFJKk:ksi.

Että. Silleen.

Vesa Lehtinen

Vesan pelko sensuurista on turha sillä Musta aukko on sensuurivapaa vyöhyke (poikkeuksena kirjoittajien mukaan laittamat valheelliset toim.huom.-sepustukset, niitä en julkaise). Ainoat syyt jonkin mielipidekirjoituksen julkaisemattomuuteen voisi olla tekstin todella surkea taso tai se ettei koko kirjeessä olisi mitään lehtemme aihepiiriin liittyvää asiaa.

M.K

SUOMEN TIETEISKIRJOITTAJAT RY:N KIRJOITTAJAKURSSI

Haluatko kehittyä novellikirjoittajana?

Haluatko palautetta tekstistäsi ja mahdollisesti nähdä sen julkaistuna?

STk järjestää jälleen perinteisen kirjoittajakurssin Jyväskylässä.

Kurssi on nyt kolmiosainen ja aikaisempaa vaativampi ja kunnianhimoisempi.

Kurssin päätavoite on luoda täysin valmiita, julkaisukelpoisia novellitextejä.

KURSSIN RAKENNE

- I 22.-23. huhtikuuta 1995 pidetään Helsingissä (tai Jyväskylässä) kaksipäiväinen ideageneraatio- ja muokkauskurssi, jossa kurssilaiset ottavat osaa erittäin intensiiviseen sf- ja fantasiatexttien perusideoiden luomis- ja kehittämistyöpajaan. Tämän jälkeen jokainen saa noin kuukauden aikaa tuottaa näistä lähtökohdista valmiin novellitextstin. Textstit kopioidaan ja toimitetaan jokaiselle osallistujalle ja kurssin vetäjille.
- II Jyväskylässä FinnCon 95 -tapahtuman yhteydessä järjestetään kritiikkipaja, jossa jokainen osallistuja saa sekä kurssin vetäjiltä että kurssitovereiltaan perusteellisen palautteen tekstistään.
- III Kolmas osa toteutetaan etätyöskentelynä: kurssilaiset muokkaavat tekstiään saamansa palautteen mukaisesti ja saavat henkilökohtaisen loppupalautteen kurssin vetäjiltä.

Kurssin vetäjinä toimivat FK, toimittaja **Leena Peltonen** ja HuK, kirjailija **Johanna Sinisalo**. Leena Peltonen on mm. opettanut kansalaisopistossa luovaa kirjoittamista ja ollut luomassa etätyöskentelyyn perustuvaa kirjoittamisenopetusjärjestelmää. Sinisalo on opettanut Jyväskylän yliopiston täydennyskoulutuskeskuksessa fantasiakirjoittamista.

Kurssi on maksullinen, mutta kurssimaksun suuruus on vielä avoin.

Kurssille voi ilmoittautua lähettämällä postikortin 15. huhtikuuta 1995 mennessä STk:n puheenjohtajalle:

Eeva-Liisa Tenhunen
Tuukkalantie 17 G 337
00940 Helsinki